

Institut del Teatre

Indian summer

de Rodolf Sirera

Any 1987

Edició a cura de Ramon X. Rosselló

Repertori Teatral Català

Introducció

Un recorregut per la trajectòria de Rodolf Sirera

En la trajectòria de Rodolf Sirera (València, 1948) destaca el fet de ser un dels principals protagonistes de la recuperació del teatre en llengua catalana al País Valencià, ocorreguda a finals dels anys seixanta i principis dels setanta del segle XX, amb obres com *La Pau (retorna a Atenes)* (1969) o *Homenatge a Florentí Monfort* (1971). Aquesta trajectòria, a més, arriba ja als 50 anys de dedicació al teatre i a la cultura, amb la posada en marxa el 1968 del Centre Experimental de Teatre i posteriorment, el 1972, del grup de teatre independent El Rogle (Rosselló, 1997).

Si pensem en termes estrictes d'autoria, l'obra de Sirera compta amb més de trenta textos dramàtics originals, juntament amb nombroses adaptacions, versions o traduccions, la qual cosa ens permet parlar de diverses etapes i característiques en la seua escriptura (Pérez González 1998, i Rosselló, 2009, p. 11-16). No tenim espai de repassar-los però són molts els premis amb què s'han reconegut les seues obres i també moltes les traduccions que existeixen dels seus textos a altres llengües, les quals han permés que aquests arriben a escenaris d'un nombre considerable de països. Cal recordar que una part de la seua producció fou escrita amb el seu germà Josep Lluís Sirera (València, 1954-2015), la col·laboració dels quals va donar lloc a un conjunt d'obres fetes a quatre mans, entre les quals hi ha les trilogies *La desviació de la paràbola*, *La trilogia de les ciutats* i la inacabada *Europa en guerra*, en les quals els germans Sirera van sotmetre a l'anàlisi i a la reflexió moments claus de la història valenciana i europea.

L'obra de Sirera destaca, igualment, per la seua grandíssima aportació a l'experimentació teatral. Així, Sirera ha transitat per terrenys ben diversos, per gèneres i formes molt diferents, amb la qual cosa ha dut sovint l'escriptura teatral als seus límits, fins arribar, podríem dir-ne, a la dissolució de les formes del text dramàtic, tal com aquest s'entén habitualment. I això ho fa des de bon començament, amb propostes tan innovadores com *Homenatge a Florentí Montfort*, escrita amb el seu germà, i sobretot amb *Plany en la mort d'Enric Ribera* (1972), un text que, encara avui dia, sorprén per la seua gosadia. Aquest esperit d'investigació ha continuat, però, al llarg de la seua trajectòria, amb peces com la que ens ocupa, *Indian summer* (1987), i d'altres com ara *La caverna* (1993), *Punt de fuga* (1999) o *Raccord* (2004).

Resulta complex explicar amb poques paraules totes i cadascuna de les aportacions formals que Sirera ha fet al nostre teatre, tan sols dir que moltes de les característiques de la dramaturgia dels anys noranta del segle passat ja es troben en obres de Sirera escrites durant la dècada dels setanta. Els jocs espaciotemporals, el punt de vista o la focalització, la fragmentació o el treball amb les «costures» del relat dramàtic són elements ben presents a gran part de les peces de Sirera. Amb aquests recursos ha portat el teatre a superar les fórmules convencionals del realisme o del naturalisme per acostar-se de maneres diverses a la metaficcionalitat i a la interrelació de diferents llenguatges artístics, com ara la música, el cinema o la narrativa.

Però, evidentment, el seu no és només un teatre formal, descontextualitzat, allunyat de la realitat. Es pot afirmar que el seu és també un teatre compromés, ja des de la tria lingüística, però també pels motius i temes que l'han ocupat. Des de l'anàlisi històrica pròpia i aliena, de profundes arrels brechtianes, fins a la reflexió crítica sobre el paper de l'intel·lectual o de l'artista davant allò que està passant, amb un punt, podríem dir-ne, autobiogràfic, el qual impregna la seua obra més personal. Tot això sense deixar de banda temàtiques de caràcter més íntim, com són les relacions amoroses o l'impacte del pas del temps. Així mateix, Sirera s'ha acostat a qüestions d'abast epistemològic, tot qüestionant els límits entre realitat i ficció, entre veritat i mentida, entre ètica i acció política, o plantejant ben a les clares les dificultats per accedir a la realitat o a la construcció d'un relat fidedigne, unívoc.

La trajectòria de Sirera no estaria del tot ben dibuixada, si no recordàrem la destacada tasca que ha desenvolupat com a activista cultural, com a crític i estudiós del teatre, també com a docent i, sobretot, com a gestor en arts escèniques. No debades, Rodolf Sirera fou una de les figures cabdals en la posada en marxa del teatre públic valencià, primer des de la Diputació de València, als inicis del període democràtic, i, més tard, ja en la dècada dels vuitanta i primers anys noranta des de la Conselleria de Cultura o des del Teatre Principal de València. A més a més, no podem tampoc deixar de costat la seua escriptura per al sector audiovisual, un camp que ha conreat, de manera continuada i amb èxit, des de la dècada dels vuitanta, per a televisions públiques i privades.

Al voltant d'*Indian summer*

Si partim de la consideració del teatre com un discurs de ficció, en el cas concret que ens ocupa, podem acostar-nos-hi interessats per la relació

entre allò que sovint és denominat «realitat i ficció», un tema (o recurs) que, sens dubte, es troba molt lligat a l'escriptura de Sirera. En emprar aquesta expressió, acostumem a referir-nos a la incorporació, dins un mateix text, de nivells o plans de ficció de naturalesa diferent. Tradicionalment, la qüestió ha estat vinculada al clàssic «teatre dins el teatre», però podem veure aquest recurs a partir de la connexió entre mons de ficció amb un estatus diferent (com ara un món realista i un món meravellós), entre focalitzacions que s'alternen (amb el contrast entre focalització interna i externa) o entre «realitat i creació», com ocorre en aquelles obres en què trobem seqüències que responen a la reproducció de textos, és a dir, un «text dins el text».

Aquest és, sens dubte, un assumpte ben engrescador que en el teatre actual agafa un protagonisme més que evident i que en l'escriptura de Sirera ha esdevingut un referent de primer ordre. Ara bé, a més dels jocs amb nivells diferents de ficció, les fronteres, sempre difuses, entre enunciator real i obra de ficció es poden esborrar en graus i mitjançant estratègies diferents, o siga, allò que de fet seria un joc entre «realitat i ficció». Aquestes qüestions posen de relleu la dimensió metaficcional d'una part considerable de la creació dramàtica de Sirera, en què es tematitza la dificultat de delimitar realitats i ficcions o la interconnexió entre aquestes, la tensió que pot donar-se en la relació entre aquests dos conceptes o el posicionament i l'experiència del creador i/o del receptor davant l'acte (o el procés) de producció i de recepció.

Aquest tipus de plantejament ens pot portar, en casos com aquest, a treballar sobre els límits de la consideració de determinats textos com a obres típicament de ficció per aproximar-se a altres formes discursives caracteritzades per la presència d'una realitat documentada (o del mateix document) en l'objecte creat o per la presència de la *realitat* del creador o dels processos de creació i de recepció en la materialització de l'obra. Aquestes vies de construcció teatral, pensant en termes ficcionals, es tradueixen, per exemple, en un replantejament de la vinculació entre personatge de ficció i la figura del creador, en què història ficcional i vida real s'entrellacen (o simulen fer-ho), més enllà de la possible i tradicional relació entre obra i autor. Així doncs, podem acostar-nos a *Indian summer*, per una banda, des de la consideració de modalitats de construcció de la ficció que tenen com a base una relació explícita, en major o menor grau, entre l'experiència de l'autor i la ficció presentada; una condició que no només seria intuïda, sinó que es faria present en el procés de recepció

a través de diferents mecanismes textuais, especialment a partir d'alguns paratextos.

Aquest apartat concret de la metaficcionalitat en l'escriptura de Sirera va ser ja abordat en Rosselló (2011), un treball en què, amb la voluntat de revisar els límits entre ficció escènica i creadors de l'espectacle, ens centrarem en una obra de creació col·lectiva, *Memòria general d'activitats* (1976), del grup El Rogle, en el qual Sirera desenvolupà la seua activitat escènica des del 1972 fins al 1976; una obra que, si fa no fa, tancava una primera etapa en la trajectòria del nostre autor. D'aquesta primera etapa, seria interessant ara recordar altres obres on l'element biogràfic esdevenia essencial: *Homenatge a Florentí Montfort* (1971) i *Plany en la mort d'Enric Ribera* (1972).

Allò que ens porta a recordar aquestes peces és un plantejament ficcional comú centrat en la construcció d'una biografia d'un personatge valencià inventat, tot i que versemblant. I això es feia, en gran part, a partir de l'escriptura (imitació) de documents, en el primer cas, o mitjançant la combinació de documents autèntics i falsos, en el segon. En tots dos casos, el joc entre «realitat i ficció» no es trobava en la vinculació directa entre personatge creat i vida dels seus creadors, sinó en un joc irònic hipertextual entre formes discursives com ara la ficció teatral, el document i la biografia, tipus de text aquests dos darrers en què l'estatus del seu contingut, respecte a la referencialitat extralingüística, té un caràcter ben diferent del de la ficció. Amb *Memòria general d'activitats*, Sirera i El Rogle s'endinsaven per un terreny nou, tot i que vinculat a aquesta subtil ratlla que separa realitats i ficcions biogràfiques. En aquest cas l'obra era fruit d'un procés de creació col·lectiva en què els intèrprets parlaven, tot i que des d'una màscara ficcional, d'origen èpic, de les seues vides i de la seua trajectòria com a grup.

Arran de l'anàlisi d'aquesta peça vam recórrer a la idea de l'autoreferencialitat per tal d'acostar-nos a aquelles estratègies que, tot i tenir com a base la vida dels seus creadors (i/o el context de la creació), la concreció ficcional que se'n feia no al·ludia directament als seus creadors; en això l'autoreferencialitat no arriba a ser el recurs concret de l'autoficció (Rosselló, 2013), el qual ha tingut cert ressò en el teatre més recent. Amb *Indian summer*, Sirera tampoc no se situa en l'autoficció, ja que el seu personatge protagonista es diu Daniel i no Rodolf. Ara bé, aquesta és, sens dubte, una de les obres del període que, a més de comptar amb altres elements metaficcionalis,

sobre els quals parlarem més endavant, estableix una connexió entre la ficció, l'autor i el context de creació. Com és habitual en aquests casos, i ens situem ara en la recepció a través de la lectura, eren alguns paratextos els responsables de posar al descobert lligams entre creador i obra. Així, doncs, en arribar a la fi del text editat, se'ns informa que aquest fou escrit durant els mesos d'octubre i novembre del 1987 a la ciutat de Chicago, on Sirera va impartir un seminari sobre teatre espanyol contemporani a la Universitat de Chicago durant aquells mesos del 1987. Evidentment, aquesta no és una dada que té per què conèixer tot lector que s'acoste a *Indian summer*. No obstant això, un altre paratext de la primera edició de l'obra, en aquest cas l'entrevista que Manuel Molins va fer a l'autor i que serví d'introducció a la peça, ens desvetlava aquesta situació (Molins, 1997, p. 20):

Es tracta d'una obra escrita el 1987, després de *Cavalls de mar*, en un context per a mi inhabitual, els EE.UU. On jo em trobava temporalment per raons de treball. I en algun moment em va interessar tancar el camí que havia encetat en *La primera de la classe*. És a dir, completar una dilogia sobre temes contemporanis. Però si *La primera de la classe* era la visió d'uns personatges femenins que vivien els seus trenta anys, ara em vaig agafar al cas d'un personatge masculí que ja ha acomplert els quaranta. Vaig usar el tòpic de l'edat i el tòpic de la persona que es troba en un context territorialment i culturalment llunyà d'aquell que li és habitual. Aquests dos elements més la relació que s'estableix entre uns personatges en aquell context, em donaren la base dramàtica [...].

A més, si fem comptes, veiem una coincidència entre l'edat de Sirera i la del seu protagonista Daniel. Així, aquest personatge no només té la mateixa edat, el mateix gènere i orientació sexual que l'autor, sinó que es troba vivint «al campus d'una universitat, en una gran ciutat nord-americana qualsevol», com es diu en l'acotació inicial on és descrit l'espai. Mai no s'hi diu que aquesta ciutat siga exactament Chicago, però el personatge denominat Maria Teresa, en parlar (en la primera intervenció de l'obra) del paisatge urbà que es veu des de l'apartament en què se situa l'acció, esmenta referents d'aquesta ciutat, com ara la Torre Sears o l'edifici IBM.

Així, comprovem que l'autor, de bon començament, tant des de les acotacions com des dels parlaments, ens posa al davant una ciutat gran dels Estats Units. És clar que qualsevol receptor no té per què ubicar els topònims o altres dades citades en les paraules de Maria Teresa, però si indaguem al respecte, comprovem que, de fet, Sirera situa i no situa la ficció a Chicago. Per una banda, els edificis esmentats sí que són propis d'aquesta ciutat, mentre que la referència que fa al terratrèmol ens portaria, més aviat, a una ciutat com San Francisco.

Tot i això, hi ha una altra dada que acostaria el macroespai a Chicago, atés que el projecte de novel·la que tracta d'escriure Daniel duu per títol *Un amor vora el llac*. I, si tornem als paratextos, en aquest cas al títol *Indian summer*, veiem que aquest també ens remet a un macroespai i a una localització temporal que compartiran el procés d'escriptura (explicitat al paratext adés esmentat) i alhora el present ficcional i la novel·la que Daniel està escrivint (el text dins el text). Així, veiem que la referència al present de l'acció (la «realitat») i al present de l'acció de la novel·la (la «ficcio») es fa amb la remissió a l'*Indian summer*, localització temporal que trobem citada a l'inici i al final de l'obra, en dues seqüències de naturalesa ficcional diferent. Tot plegat, ens trobem amb el fet que tant l'experiència vital de l'autor i el procés de creació d'*Indian summer* com els dos nivells fictionals implicats en el text creat per Sirera comparteixen l'emmarcament.

El joc de dades reals i dades ficcionalitzades que hem comentat respecte al macroespai i a l'època, també es pot veure, en certa mesura, en la construcció del protagonista. Així, a més del que ja hem exposat, Daniel no serà exactament un autor teatral sinó un novel·lista i la seua estada a la universitat, per consegüent, es deurà al fet d'impartir un seminari sobre narrativa espanyola contemporània. Pel que fa al tercer element del triangle de personatges, Aurora, la parella de Daniel, ens és presentada com a responsable d'una companyia de teatre i podem recordar que la parella de Sirera era i és la directora d'una companyia ben reconeguda de dansa. Ara bé, més enllà de l'autenticitat i la possible identificació de tots els elements fictionals implicats, la pregunta que se'ns planteja és si aquesta «estratègia d'emascarament», no caracteritzada exactament per una gran opacitat, al remat no pot fer més que incidir en la connexió entre realitat i ficció, com ja ocorria en *Memòria general d'activitats*, sobretot en el moment primer de la seua recepció, especialment amb espectadors/lectors que podien conèixer certes dades de l'autor o que accedien a l'obra a través de la introducció al text editat.

En tot cas, el que també resulta ben destacable d'*Indian summer* és l'altre joc ficcional, el que té a veure amb els diferents nivells implicats en la construcció de les seqüències (no delimitades formalment) de l'acció, el qual ja va tractar Pérez (1998), a partir de la idea que Sirera vol experimentar una sola situació que repeteix variant sobre si mateixa, tot i que l'acció va més enllà d'aquest joc de variació. Concretament, *Indian summer*, amb aquestes diferents seqüències,

treballades en alguns moments des de la variació, se situa en una de les opcions que esmentàvem a l'inici, el de «text dins el text». És a dir, que gran part de l'obra es pot llegir com a anotacions, provatures, esborranys, idees, variacions d'un material escrit o gravat que el novel·lista està fent al voltant de l'escriptura de la seua tercera novel·la. En aquesta part trobem diversos fragments intercalats, tant de diàleg com de monòlegs de caràcter divers, on també hi veiem implicats jocs de focalització, ja que assistim a escenes de diàleg, construïdes d'una manera convencional, amb altres fragments que semblen apuntar al món interior del personatge Daniel (com ara somnis o desitjos íntims). En aquest joc de versions o provatures trobem, per exemple, parlaments idèntics repetits per personatges diferents en diverses seqüències. Potser la imatge més clara d'aquesta lectura com a obra que respon a la idea de «text dins el text», amb dos nivells de ficció diferents, serien les versions de Maria Teresa, construïdes amb trets clarament diferenciats, com ara l'edat i la professió, tan allunyades segons el nivell en què ens situem i alhora com a part d'un triangle amb Aurora, en què realitat i desig van de la mà. A més, comptem amb algunes poques intervencions de Daniel al voltant d'aquests textos que redacta, les quals responen al Daniel escriptor i no al Daniel personatge de la novel·la. Aquesta novel·la, i això es relaciona amb tot el que ja hem comentat, tindria com a protagonista el mateix Daniel, tal com ell mateix confessa a la darrera seqüència de la peça, la qual respondria al present «real» de l'acció, on trobem una Maria Teresa de 24 anys, alumna de Daniel.

Així, doncs, podríem situar el text de Sirera en el terreny de l'autoreferencialitat o, si més no, veure'l com un exercici que simula aquest plantejament, més enllà de l'autobiografisme de tot plegat. Això sí, sense arribar a un plantejament autoficcional, ja que ens ofereix un emmarcament que col·loca certes distàncies entre ficció plantejada i realitat/experiència viscuda, amb estratègies pròpies del «nom substituït». Alhora, però, Sirera construeix una «ficció» en què el personatge-novel·lista Daniel està escrivint un relat autoficcional. Per tant, *Indian summer* ens faria pensar en una formalització que pot anar des de la construcció d'alguns *alter ego* o dobles dins un món de ficció fins a aquella altra que posa damunt l'escena els creadors i la seua realitat, en un aparent viatge de desemmascarament ficcional, en un exercici de despullament, de plasmació de la realitat o de «veritat» escènica, el qual ofereix al receptor la intimitat, un bocí o les engrunes d'aquest home-artista projectat en la ficció com un personatge-artista que ens mostra alhora els seus personatges en construcció.

Tot plegat, podem concloure dient que ens trobem davant un text ben característic de l'escriptura de Rodolf Sirera, on l'experimentació formal esdevé cabdal per transmetre'ns unes determinades idees o reflexions, és a dir, que el contingut no sols ens és comunicat a través d'allò que diuen o fan els personatges sinó a través de les formes amb què l'autor construeix el seu text, tot defugint la idea de relat escènic definit per una línia temporal i per la causalitat. Està molt lluny de la intenció de Sirera oferir-nos un relat bastit de convencions. Això ens permet acostar-nos, des dels seus personatges i allò que els passa però també des de la seua singular estructura, al món de les relacions de parella home-dona, a l'amor, a la solitud i a la gestió del desig, o a l'impacte que el pas del temps té, de manera diferenciada, segons expliquen els personatges, en homes i dones. Al mateix temps, a partir de la consideració dels recursos metaficcional, ens obri tot de qüestions al voltant de la figura de l'autor, dels processos d'escriptura i, com no, d'una altra parella, «realitat i ficció», dins el que seria una reflexió de caràcter metaliterari. Tot un repte, com no, per al lector o espectador, un repte suggerent i engrescador que demana receptors compromesos amb el seu quefer.

Ramon X. Rosselló
Universitat de València

Fitxa de lectura

Autor

RODOLF SIRERA (València, 1948)

Títol

Indian summer (1987)

Edició

Indian summer. Alzira: Editorial Bromera, 1989 (Bromera Teatre; 2).
Existeixen traduccions editades al castellà i al francès d'aquesta obra.

Personatges

Maria Teresa, Daniel, Aurora i Paolo.

Estrena

Barcelona. Teatre Romea, 12 de gener de 1991. Producció: Centre Dramàtic de la Generalitat de Catalunya, el Centro Nacional de Nuevas Tendencias Escénicas i el Centre Dramàtic de la Generalitat Valenciana. Intèrprets: Mercè Arànega, Ricard Borràs, Pepa López i Xavier Ruano. Il·luminació: Quico Gutiérrez. Espai escènic i vestuari: Pep Durán i Nina Pavlowsky. Direcció: Guillermo Heras.

Gènere

Drama metaficcional

Temàtica-sinopsi

Daniel, un novel·lista a punt de complir quaranta anys, es troba en una gran ciutat dels Estats Units impartint un curs sobre narrativa espanyola per a universitaris. Durant aquesta estada tracta d'escriure la seua tercera novel·la, *Un amor vora el llac* —en què les relacions de Daniel amb les dones esdevé un element clau—, una novel·la o els esborranys de la qual tenen una forta connexió amb la situació del novel·lista.

Espai

Espai únic: interior d'un apartament diminut, situat al campus d'una universitat, en una gran ciutat nord-americana.

Bibliografia bàsica

- CENTRE DE DOCUMENTACIÓ ESCÈNICA: «Rodolf Sirera Turó». A: *Dramatea* (base de dades d'autors valencians). Disponible a: <<https://bit.ly/2RswT7j>> [Consulta: 15 novembre 2018].
- GALLÉN, Enric [et al.]. *Aproximació al teatre de Rodolf Sirera*. Alzira: Editorial Bromera, 1999.
- MOLINS, Manuel. «Rodolf Sirera: els territoris misteriosos», introducció a Rodolf Sirera. *Indian summer*. Alzira: Editorial Bromera, p. 9-23, 1989.
- PALOMERO, Josep [et al.]. *Actes de la III Jornada sobre els escriptors valencians: Rodolf Sirera*. València: Acadèmia Valenciana de la Llengua, 2014.
- PÉREZ GONZÁLEZ, Rafael. *Guia per recórrer Rodolf Sirera*. Barcelona: Institut del Teatre, 1998.
- ROSSELLÓ, Ramon X. «Sobre el teatre independent i la nova escriptura teatral», *Caplletra* (València, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana: Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat), núm. 22 (primavera 1997), p. 217-230.
- ROSSELLÓ, Ramon X. «Anàlisi de *L'assassinat del doctor Moraleda i El verí del teatre*, de Rodolf Sirera». A: Rodolf Sirera. *L'assassinat del doctor Moraleda i El verí del teatre*. Barcelona: Edicions 62, p. 11-38, 2009.
- ROSSELLÓ, Ramon X. «De la recepció de models en el teatre català durant la dictadura franquista a *Plany en la mort d'Enric Ribera*, de Rodolf Sirera». *Quaderns de Filologia: Estudis literaris*, (València: Universitat de València), núm. 15 (2010), p. 157-178.
- ROSSELLÓ, Ramon X. «De la creació col·lectiva a la metateatralitat: *Memòria general d'activitats, d'El Rogle*». A: Carbó, F. [et al.]. *La literatura davant el mirall. Ironia i metaliteratura en l'època contemporània*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 129-168, 2011.
- ROSSELLÓ, Ramon X. «Els creadors de ficcions damunt l'escena: del teatre autobiogràfic a l'autobiografia escènica». *Caplletra* (València, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana: Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat), núm. 55, p. (2013), p. 175-197.

Nombrar los sentimientos es un método infalible
para que tomen cuerpo.

Carmen Martín Gaité
El cuarto de atrás

Indian summer

de RODOLF SIRERA

Any 1987

PERSONATGES

(por ordre d'aparició)

MARIA TERESA

DANIEL

AURORA

PAOLO

Edició a cura de Ramon X. Rosselló

L'escenari representa l'interior d'un diminut apartament, situat al campus d'una universitat, en una gran ciutat nord-americana qual-sevol. A la dreta, porta que dóna al bany i armaris encastats. Al fons, amplis finestrals que s'obrin sobre un enorme llac i, a la part esquerra, s'endevina a la llunyania la gran taca fosca de la ciutat. També a l'esquerra, però en segon terme, i fent xamfrà, accés a la cuina. En primer terme, la porta d'entrada a l'apartament. A la part dreta de l'escena, un gran sofà, tot cobert de coixins, que és, en realitat, el llit, i dues o tres butaques més i potser un llum de peu. Cap a l'esquerra, una taula i unes poques cadires. Als espais lliures de paret, algun moble de prestatges amb escassos llibres i quadres de poc valor. El terra, cobert amb una moqueta prou gastada. La taula es troba parada com per a un sopar íntim, amb dos coberts i dos canelobres petits, cadascun amb un ciri, encara sense encendre. Damunt d'un dels prestatges, un magnetòfon de cassette i el telèfon. Se sent, molt suau, sobre el fosc, Stormy Weather. Comença a il·luminar-se l'exterior, els gratacels que s'albiren a la llunyania, a través de les finestres, les cortines de les quals estan descorregudes. És de nit, una tardor misericordiosament tèbia. Al costat de les finestres, i mirant-hi a través, d'esquena al públic, DANIEL i MARIA TERESA. Tenen copes de vi a les mans i beuen, de tant en tant, al curs de la conversa.

MARIA TERESA: Aquell edifici tan alt, que es veu allà, lluny, és la Torre Sears. Té... vaja, no ho sé exactament en metres —ací amiden en peus— però crec que és l'edifici més alt dels Estats Units. Més que l'Empire State, això m'han dit. Fou construït el 1974. I aquell altre gratacel, que també té banyes —aqueixa mena d'antenes tan llargues, vull dir: ¿el veus, allí, al fons, a l'esquerra?— crec que és l'IBM. No n'estic segura. En aquesta ciutat no hi ha edificis massa vells, ¿saps? Dels últims anys del segle XIX, com a màxim. El 1878 hi hagué un terratrèmol espantós, que va destruir tota la ciutat... L'única cosa que va quedar en peus fou la Public Library, que es troba a l'Avinguda Jefferson, però a la part del nord, de seguida que creues el riu. L'has vista, ¿no? Fa molta gràcia. ¿Veritat que recorda una mica el castell de la Bella Dorment?

Mentre MARIA TERESA parlava han anat encenent-se, a poc a poc, tots els llums de l'apartament. La claror és suau i molt acollidora.

DANIEL: El castell de la Bella Dorment, en versió de Walt Disney...
(Pausa.) ¡Quina nit tan bonica! I que tranquil·la... Si el temps es volguera mantenir així sempre...

MARIA TERESA: No te'n refies. Açò és el que anomenen l'*indian summer*. O l'estiu de Sant Martí, que diem nosaltres. De sobte, quan menys t'ho esperes, començarà l'hivern. Vindrà de sobte, quasi sense avisar, i l'hivern, ací, —no pots imaginar-t'ho— és una cosa ben seriosa.

El tema musical ha acabat. DANIEL se separa de la finestra i va cap als prestatges on es troba la cassette, per canviar-hi la cinta.

MARIA TERESA (*girant-se, però encara al costat de la finestra*): No, no poses música, per favor. ¿No t'importa?

DANIEL: ¿No t'agrada la música de jazz? En tinc d'altres, també, si ho prefereixes...

MARIA TERESA: No sé, no he suportat mai les músiques d'ambient. Si pose música, és per sentir-la. La música de fons em sembla un substitutiu, una excusa per evitar els silencis incòmodes. Els que es produeixen quan les persones no tenen res a dir-se. ¿Comprends?

DANIEL (*insegur*): Sí... és clar. (*Apropant-se a ella, sol·lícit.*) Has acabat ja el teu vi. ¿Te'n pose una mica més?

MARIA TERESA: No, de veres, si jo bec molt poc...

DANIEL: Fa estrany, ací; aquesta mena d'adoració pel vi, no l'acabe d'entendre.

MARIA TERESA: ¿Veritat que no? A mi em passa el mateix.

DANIEL: És esnobisme, com el dels rics de nou... (*Li pren la copa.*) Dóna'm la copa... (*Després d'una breu indecisió, marxant cap a la cuina.*) Bé... Aniré preparant totes les coses...

DANIEL ix per la porta de l'esquerra, segon terme, i se'l sent com fa-eneja a la cuina. MARIA TERESA abandona la seua posició pròxima a la finestra i fa un petit tomb per la cambra. Tafaneja entre els llibres. S'apropa al sofà-lit i de la seua bossa de mà, que n'és damunt, extrau un espill menut, i hi comprova el seu maquillatge.

MARIA TERESA: Daniel...

DANIEL (*traient el cap, des de la cuina*): ¿Sí?

MARIA TERESA: ¿No et molestaràs si et dic una cosa?

DANIEL: És clar que no...

MARIA TERESA: És que... no m'abelleix sopar encara. No tinc gana.

DANIEL: Si és això només, no cal que et preocupes. (*Desapareix uns segons a la cuina i torna a entrar, de seguida.*) El sopar ja està fet i el podem conservar al forn tot el temps que calga. L'escalfarem més tard, quan et vinga de gust.

MARIA TERESA: ¿Saps què passa? Que avui és el meu pitjor dia de la setmana. Tinc tres classes seguides i no em queda molt de temps per a menjar. I, quan he arribat a casa, estava morta. No podia resistir-ho. Així que m'he preparat un gran plat d'espagheti... només una hora i mitja abans de venir a veure't...

DANIEL: ¡L'hem feta bona! ¡I, damunt, seguint els costums d'aquest país, quedem per sopar ben d'hora! És clar, com es fa de nit tan aviat... Però, Maria Teresa, dona, podies haver-me dit que no t'anava bé, el sopar, avui. A mi m'era igual, un dia com un altre.

MARIA TERESA (*que sembla que respon amb una certa picardia*): Però a mi no. Jo no t'he dit que no m'anava bé, avui.

DANIEL (*desconcertat*): Ja... És clar... els altres dies, els tindràs compromesos...

MARIA TERESA: No, a quin sant... Tot al contrari. Darrerament, isc molt poc. Des que Paolo se'n va anar a Itàlia, pràcticament quasi no gens.

DANIEL: Ah, sí, Paolo, és clar... ¿Però torna aviat, no? (*DANIEL està una mica nerviós i seu en una de les butaques que hi ha pròximes al sofà, que fa també de llit, al costat del qual, d'altra banda, roman, encara dempeus, MARIA TERESA.*) Seiem, ¿et sembla?

MARIA TERESA (*que seu al sofà, molt relaxada*): ¿Aviat? No, no, fins després de Nadal, i no n'estic segura.

DANIEL (*amb falsa jovialitat*): Llavors, no arribaré a conèixer-lo... Però no em referia a això; el que volia dir és que tindràs compromisos de treball, conferències, hauràs de preparar-te les classes i la resta.

MARIA TERESA: Doncs, no. Ja són molts anys de donar sempre les mateixes matèries. Vas agafant-li pràctica ¿comprends? A més a més, enguany no vull publicar res. N'estic cansada, d'investigar. Doña Anita Ozores haurà d'esperar al curs vinent.

DANIEL (*tornant a trepitjar terreny segur*): ¿Estàs treballant sobre *La Regenta*?

MARIA TERESA: És clar que sí; darrerament tothom treballa sobre *La Regenta*. Ens ha entrat una veritable dèria per aquesta novel·la, als professors de literatura espanyola, sobretot als qui ensenyem ací, als Estats Units.

DANIEL: ¿Fins i tot als no espanyols, vols dir?

MARIA TERESA: Ah, no; els professors de literatura espanyola no-espanyols només s'interessen pel Segle d'Or, o pels llatinoamericans, que és, justament, el que menys s'estudia a Espanya. (*Riu.*) Però, home, ja va bé... ¿No em faces com tots els estimats col·legues de la Universitat, que, quan em conviden a sopar, sembla que l'única cosa que els interessa de mi són les meues opinions literàries!

DANIEL (*torbat*): Oh, no... Però, és clar; lògicament, com que tenim tu i jo aquests punts de contacte...

MARIA TERESA (*una altra vegada equívoca*): ¿Només tenim tu i jo aquests punts de contacte?

DANIEL: Dona... Tu ensenyes literatura... i jo escric. (*Després d'una pausa molt breu, amb sobtat masoquisme.*) O això em pensava...

MARIA TERESA (*encoratjant-lo*): La teua primera novel·la estava molt bé.

DANIEL (*molt complagut*): ¿La vas llegir?

MARIA TERESA: És clar que sí.

DANIEL: No m'atrevia a preguntar-t'ho... Em feia així, com una mica de vergonya. (*Pausa breu. Una altra volta insegur.*) Però... la segona no et va agradar tant... ¿m'equivoque?

MARIA TERESA (*després d'una altra pausa*): La segona, no l'he llegida encara... Esperava que me la regalares aquesta nit... I dedicada.

DANIEL: Ah, sí, bé, jo... Crec que dec haver-me'n dut algun exemplar...

DANIEL es posa dempeus, va a una de les prestatgeries, obri un armari baix i en trau un llibre. Sembla evident que l'armari és ple d'exemplars del llibre en qüestió. DANIEL torna a la butaca i amb un bolígraf, que trau de la butxaca superior de la seua camisa, escriu, després de pensar uns segons en silenci, una dedicatòria, a la primera pàgina del llibre. Tot fet això, li'l dóna a MARIA TERESA i guarda una altra vegada el seu bolígraf.

MARIA TERESA: Moltes gràcies.

DANIEL: Espere que t'agrade. (Òbviament es refereix al llibre.)

MARIA TERESA (després de llegir la dedicatòria. Somriu): Bé... És massa formal, em sembla...

DANIEL (consterna): ¿Formal? Jo pretenia que fos afectuosa...

MARIA TERESA (amb intenció. Mirant-lo. Guarda el llibre a la seua bossa de mà): Llavors, si l'has escrita amb aqueixa altra intenció, te l'accepte.

DANIEL (sense entendre): ¿Amb... quina altra intenció?

MARIA TERESA (decididament seductora): ¡Mira que ets ximple! ¡I pensar que jo, quan vaig llegir el teu primer llibre, t'imaginava d'una altra manera! Mirant la teua foto, que anava a la coberta, em deia: amb aqueixa cara que té ¿com pot escriure aquestes barbaritats? I llavors em diuen que véns ací, en aquesta Universitat, a donar un seminari de tres mesos sobre la narrativa espanyola contemporània. Les voltes que pega la vida ¿te n'adones?

DANIEL (que, de sobte, sembla decidit a posar-hi el coll): No te'n refies, de les aparences. Ja saps com enganyen. En el fons de tot, jo sóc una persona tímida. Vull dir que no hi ha res pitjor que una persona tímida, obligada per les circumstàncies a dur una intensa vida social.

MARIA TERESA (provocant-lo): Una intensa vida social... ¡I com ets, de presumtuós! (De sobte, es desempereseix i es posa dempeus, amb languidesa.) Bé... Crec que comença a ser hora de prendre una determinació... (Trau de la seua bossa un paquet de cigarrets i n'ofereix un a DANIEL.) Ah, no... Tu no fumes.

DANIEL (sobtadament espantat): Una... determinació. ¿Sobre quina cosa?

MARIA TERESA (encenent el cigarret i expulsant el fum amb vehemència): Sobre nosaltres.

DANIEL (amb veu ronca): ¿Com... sobre nosaltres? No t'entenc.

MARIA TERESA: Vull dir que, afortunadament, en aquesta habitació tenim tots els mobles necessaris per a qualsevol de les dues activitats que podem encetar ara mateix. I jo ja t'he dit abans que,

de moment, no tinc encara ganes de sopar. Així que, si et sembla, n'invertim l'ordre. ¿El bany, és per ací?

I ix per la porta de la dreta, duent amb ella la seua bossa de mà. DANIEL, molt nerviós, s'alça també, tan aviat com MARIA TERESA ha desaparegut per la porta del bany. Balbucejant, comença a ordenar —no se sap molt bé amb quin objecte— els coixins que hi ha sobre el llit, que a compleix també la funció de sofà.

DANIEL: Ai, Déu meu... Déu meu...

S'adreça ara al magnetòfon, n'extrau la cassette i li dóna la volta. El connecta. Però sorprenentment no sona cap música. Se sent, al seu lloc, un soroll de fons monòton, com el que fan les plaques de gramòfon antigues en girar. Els llums de l'apartament van abaixant a poc a poc fins que s'apaguen per complet. L'escena queda il·luminada tan sols per la claror nocturna que travessa els finestrals i els milers i milers de llums diminuts dels gratacels llunyans, com al principi de l'acció. DANIEL roman immòbil davant la finestra, amb la seua silueta retallant-se al contrallum.

VEU D'AURORA: Amor meu:

Els dies transcorren ací amb una monotonia exasperant. De vegades em dic a mi mateix que potser haja estat millor així, aquest estranyament, aquesta sensació com de no estar enlloc. La llunyania m'ajuda a reflexionar sobre mi mateix. També sobre nosaltres, sobre el meu treball. I en aquest darrer aspecte, l'angoixa, en lloc de minvar, creix. No és de veres que el canvi d'ambient haja estat beneficiós per a mi. Em sent estèril, com abans, encara més estèril, més inútil, perquè m'havia proposat operar el miracle ací, justament, ací i ara. Són cinc anys ja, es diu molt fàcilment això; cinc anys sense avançar, incapaç de concloure el que havia començat. El meu primer llibre —ho has dit moltes vegades, i a la fi he acabat per creure't— sembla que fou un èxit, però, tot i suposant que tingueres raó, ¿d'això fa tant de temps! El segon, i l'últim fins ara, era anterior a l'altre i el van publicar segurament per aprofitar la influència sobre les vendes del primer. Si no haguera estat per això, n'estic convençut, a cap editor amb una mica de seny li hauria pogut interessar aquella porqueria. Sí, ja sé que sóc molt injust. Exagere. Saps que mai no he tingut una noció excessivament clara del que és convenient o no de dir en un moment determinat. No sé fer relacions públiques. Tot al contrari

que tu: les relacions públiques constitueixen una part important del teu ofici. He acabat els articles per al diari. No sé a qui podran interessar-li les quatre estupideses i els vint tòpics que he escrit sobre els Estats Units, un país respecte al qual, d'altra banda, hi ha molt poques coses a dir. Però, en fi, tu ho volies. Amb els ingressos d'aquests articles aconseguiré que enguany només m'hages de mantenir onze mesos, en lloc dels dotze de costum. No està tan malament. Al capdavant, l'única cosa que importa és sobreviure. A qualsevol preu. Sobreviure és viure per sobre. Viure per damunt de nosaltres mateixos. Per damunt de la nostra, de la meua angoixa d'haver tocat fons, d'haver arribat a la fi de la cursa, tot sol, de no tenir ja res més a dir, a contar, eternament condemnat a ser un autor jove, jove als quaranta anys, una promesa que es marcirà sense haver assolit mai la plenitud. Em desespero, amor meu, però és que tinc el cervell sec. La solitud em tortura; per la seua causa esdevinc cada cop més estèril. I tu, mentrestant, vas allunyant-te, ets una mica més lluny cada vegada, i no em dius res, em mires en silenci i te'n vas. Un altre viatge, una nova gira, i crec que vas oblidant fins i tot el meu rostre, de la mateixa manera que jo oblide el teu, i per això he d'inventar-te, recuperar-te desesperadament, i les paraules em traeixen, tracte de fer de tu un personatge, i quan et vull escriure tu has fugit, te n'has anat una altra volta, i ja no et trobe.

(La gravació s'interromp. Sona insistent el timbre de la porta. S'encenen novament els llums de l'apartament i al magnetòfon se sent el mateix tema de jazz que al començament de l'escena. DANIEL, molt agitat, torna a arreglar els coixins que hi ha sobre el llit.)

DANIEL (creuant els dits): ¡Sort!

Respira a fons i sembla tranquil·litzar-se. Va cap a la porta de l'apartament, per obrir-la. Entra MARIA TERESA, amb el mateix vestit i pentinat de l'escena anterior, però porta damunt un abric i la mateixa bossa de mà de sempre.

MARIA TERESA: Hola, Daniel, bona nit. ¿Arribe tard?

DANIEL: No, no, dona... Està molt bé... *(Es fan un bes.)* Dóna'm el teu abric. La bossa...

MARIA TERESA: No; la bossa, m'estime més tenir-la a mà. Hi duc el tabac i altres coses.

DANIEL *obri la porta de l'armari encastat, que hi ha a la part dreta de l'escenari, i deixa a l'interior, en un penja-robes, l'abric de MARIA TERESA. Aquesta, per la seua banda, deixa la bossa de mà sobre el llit.*

MARIA TERESA: Quin sofà més gran, ¿no? Sembla un llit...

DANIEL: És que és un llit. Aquest apartament és molt menut. Només té aquesta cambra. És de tipus estudi. Allà està (*per la seua dreta*) la cuina, i ací (*per l'esquerra*) el bany, i això és tot. No hi ha més secrets. Per descomptat, no és com la teua casa.

MARIA TERESA (*asseient-se al llit*): Et va agradar ¿no? Vaig tenir molta sort. Bé, realment no la vaig trobar jo sinó Paolo. (*Rient.*) Escolta, ¿però si no te la vaig ensenyar tota! ¿No crec que veres altra cosa que el saló i el bany!

DANIEL: Bo, hi havia molta gent, és clar, però el que vaig veure...

MARIA TERESA: No t'ho vaig preguntar. ¿T'ho vas passar bé, en la festa?

DANIEL: Sí, molt. Conec tan poca gent ací..

MARIA TERESA: ¿Encara no has fet amistats? ¿Ni tan sols amb els teus alumnes?

DANIEL: Les meues alumnes. Només tinc alumnes... dones. I un jove una mica dubtós.

MARIA TERESA (*que riu*): Millor encara ¿no? Afortunadament (*pel fals sofà sobre el qual seu*) tens fins i tot un llit de matrimoni.

DANIEL (*fingint-se escandalitzat*): ¿Per l'amor de Déu! Tenen vint-i-dos anys. Em fan pànic. (*Transició.*) Et posaré una copa de vi. (*Creua en direcció a la cuina. En passar per davant del magnetòfon s'atura un moment.*) Si no t'importa, llevaré aquesta música. (*MARIA TERESA sembla que no el sent. Trau de la seua bossa de mà un cigarret. L'encén i fuma en silenci.*) No he suportat mai les músiques d'ambient. Si pose música, és per sentir-la. La música de fons em sembla un substitutiu, una excusa per evitar els silencis incòmodes. Els que es produeixen quan les persones no tenen res a dir-se. (*Pausa. Com reflexionant sobre les seues pròpies paraules. Francament espantat.*) ¿Quina frase més horrible! ¿Cal esborrar-la!

MARIA TERESA (*que s'ha mantingut com absent durant el breu monòleg de DANIEL*): ¿Com dius?

DANIEL: No, res... Que he llevat la música.

MARIA TERESA: Com vulgues. A mi no em molesta.

DANIEL, *que acaba d'eixir per la porta de la cuina, trau el cap, molt sorprés.*

DANIEL: ¿No?

MARIA TERESA (Somriu): No, no, de veres. Però no té importància.

DANIEL (*sense saber què dir*): Eh... bé...

Torna a entrar DANIEL a la cuina.

MARIA TERESA (*després d'una pausa molt breu*): Així que no coneixes encara massa gent. (*Fa un gest graciós i provocatiu amb el rostre, tot aprofitant que DANIEL no la veu.*) Bé, espere que no m'hages convidat únicament perquè et trobes a soles...

DANIEL (*apareixent amb una copa de vi en cada mà*): ¡No! ¡És clar que no!

(Li'n dóna una a MARIA TERESA, i se'u, davant d'ella, en una de les butaques.)

MARIA TERESA (*alçant la seua copa en un brindis*): ¡Salut! (*beu un glop.*)
¿O és que tractes de tornar-me la invitació...?

DANIEL (*després de beure, mirant la copa amb un gest de picardia prou inhàbil*): Bé... Diguem-ne que, en certa manera, aquesta ha pogut ser l'excusa...

MARIA TERESA (*equivoca*): Però la meua invitació fou a una festa quasi multitudinària, i la teua és a un sopar... en la intimitat.

DANIEL (*desconcertat*): Jo... pensava que potser t'abelliria...

MARIA TERESA (*rient, francament divertida, davant la reacció de DANIEL. Afectuosa, fins i tot*): No sigues ximple, Daniel; si està massa bé. A més, els homes teniu fama de ser molt bons cuiners.

DANIEL: Espere estar a l'altura de les circumstàncies. Confie que t'agradarà el que he preparat per a tu. Però és molt prompte encara; de segur que no tindràs fam.

MARIA TERESA: Tot al contrari. ¡Em mor de fam! Avui és el meu pitjor dia de la setmana. Tinc tres classes pràcticament seguides, i no em

queda molt de temps per a menjar. Però em consolava pensant que me'n resquitaria aquesta nit en ta casa. ¿Sopem ja?

DANIEL (sorprés): Bé... Ara, de seguida. (*Consultant el seu rellotge.*) Encara falten quinze minuts de forn... ¿Podràs resistir tant de temps?

MARIA TERESA (*posant-se dempeus i anant cap a la taula*): Supose que sí... (*En pren algun canapé, un mos d'ací i d'allà.*) Oh, que bo que està tot... (*A DANIEL, rient mentre devora.*) Amb permís, però no puc contenir-me.

DANIEL *s'aixeca alhora i s'adreça ràpidament a la cuina, de la qual torna de seguida amb una botella de vi, amb la qual ompli novament la copa de MARIA TERESA i la seua pròpia. Després, deixa la botella de vi sobre la taula. MARIA TERESA s'ha apropat a la finestra.*

MARIA TERESA: Tens unes vistes excel·lents, des d'ací... el llac, el perfil de la ciutat, allà lluny... No te'n podràs queixar. ¡És magnífic!

DANIEL *creua l'escena, en direcció a la prestatgeria on es troba el magnetòfon. N'extrau la cinta, li dóna la volta i el posa en funcionament. Se sent, com abans, el soroll de fons d'una vella placa de gramòfon girant, que es manté durant tot el parlament. Tots els llums minven d'intensitat fins arribar a la fosca, tret del més pròxim a DANIEL, que es manté encés, tot i que molt tènue.*

VEU D'AURORA (*amb to neutre, como si llegís*): No, no me'n puc queixar. Jo no treballo en una oficina, ni em dedico a l'ensenyament més que com a *hobby*. Comparat amb la resta dels pobres mortals, es podria dir de mi que sóc una persona afortunada. Per això em trobe ara, a Amèrica, dictant un seminari incongruent, per a una sèrie d'estudiants/barra/estudiantes també completament incongruents, que d'ací a unes poques setmanes hauran oblidat tot el que jo els he dit, i a mi mateix, i potser això serà preferible...

VEU DE DANIEL (*després d'una pausa*): No, no està bé. És massa prompte encara. Aquesta reacció no es lògica. Tornem a començar.

Sona immediatament el tema de jazz que coneixem. S'apaga l'únic llum que romanía encés. DANIEL creua l'escena, pren de la taula la seua copa de vi i s'apropa a MARIA TERESA, que continua mirant per

la finestra, com abans. No hi ha cap altra llum que l'exterior, com al començament de l'escena.

MARIA TERESA: Tens unes vistes excel·lents, des d'ací..., el llac, el perfil de la ciutat, allà lluny... No te'n podràs queixar. ¡És magnífic! (Beu un glop de vi.) Aquell edifici tan alt, que es veu allà, lluny, és la Torre Sears. Té... vaja, no ho sé exactament en metres —ací amiden en peus— però crec que és l'edifici més alt dels Estats Units. Més que l'Empire State, això m'han dit. Fou construït el 1974. I aquell altre gratacel, que també té banyes —aqueixa mena d'antenes tan llargues, vull dir: ¿el veus, allí, al fons, a l'esquerra?— crec que és l'IBM. No n'estic segura. En aquesta ciutat no hi ha edificis massa vells, ¿saps? Dels últims anys del segle XIX, com a màxim. El 1878 hi hagué un terratrèmol espantós, que va destruir tota la ciutat...

La música ha anat passant, a poc a poc, a primer terme, fins fer completament inaudibles les paraules de MARIA TERESA. Simultàniament i molt a poc a poc, fosc total. Segueix el tema de jazz, durant uns segons encara. De sobte, sona bruscament un telèfon i s'interromp la música. Llum. L'escena es troba buida i la taula sense traces del sopar. DANIEL entra des de la cuina i va cap al telèfon, que no ha deixat de sonar.

DANIEL (despenjant el telèfon): Diga... Sí... diga'm...

Per la porta de la dreta, procedent del bany, entra MARIA TERESA. Creua l'escena en direcció al llit i lleva de damunt els coixins i el cobertor, que deixa sobre una butaca. Alhora que fa això participa en el diàleg telefònic de DANIEL, com si fos la seua interlocutora invisible, a l'altre extrem del cable. DANIEL i MARIA TERESA actuen com si no es veieren l'un a l'altre.

MARIA TERESA: Amor meu, estimat... Sóc jo...

DANIEL: ¡Aurora! ¡Aurora! ¿Ets tu? ¡Com m'alegre de sentir-te! ¿Com et trobes?

MARIA TERESA: Jo, ¡molt bé! ¿I tu?

DANIEL: ¿Jo? Com sempre. Veient passar el temps.

MARIA TERESA: Parlant de temps. ¿Ja no et recordes de quin dia és avui?

DANIEL: ¿Avui? (*Mirant el seu rellotge.*) Set de novembre. ¿Però si és el meu aniversari!

MARIA TERESA *comença, molt lentament, a traure's la roba, mentre segueix parlant.*

MARIA TERESA: ¿Doncs, clar que sí, home! ¿Moltes felicitats, amor meu! ¿Feliç quaranta aniversari! ¿Quaranta anys ja! ¿Tu te n'adones?

DANIEL: No, no me n'adone... Vull dir, que jo em sent igual com sempre.

MARIA TERESA: Doncs no és com sempre. Avui comences una nova dècada en la teua vida.

DANIEL: No la vull començar sol. Estic molt sol.

MARIA TERESA, *asseguda ara al llit, va traient-se a poc a poc les calces.*

MARIA TERESA: No estàs sol. Em tens a mi. Jo estic amb tu.

DANIEL: Durant els últims quatre mesos hem estat junts només trenta-sis hores. (*Pausa. Amb rancúnia.*) ¿Vindràs, finalment, a passar amb mi la setmana que em vas prometre?

MARIA TERESA: M'ho estic mirant; tractaré de fer-ho, amor meu. Però estrenem a fi de mes i a mitjans de l'altre comence la gira per Veneçuela i Argentina.

DANIEL: ¿Vol dir això que tampoc no coincidirem en les dates que jo torne a casa?

MARIA TERESA *es trau la combinació i el porta-calces, i queda només amb bragues i sostenidors.*

MARIA TERESA: No exageres. Passarem junts quatre o cinc dies, i jo tornaré a finals de gener i ja no em mouré d'ací fins a la primavera.

DANIEL (*obstinat*): Aleshores, vindràs ací; digues: ¿sí o no? M'havies promés una setmana.

MARIA TERESA *s'apropa a DANIEL, li pren el telèfon de la mà, interromp la comunicació, i se li enfronta.*

MARIA TERESA (*mirant DANIEL als ulls*): Ja te he dit que faré l'impossible.

Penja el telèfon. Pren el rostre de DANIEL entre les mans i li fa un bes als llavis. DANIEL no es mou. MARIA TERESA l'agafa de la mà i avança les poques passes que la separen del llit, sense soltar-lo, però sense tractar, tampoc, d'atraure'l cap a ella. Entra al llit. Després d'una pausa molt breu, deixa anar la mà de DANIEL i creua les seues sobre el pit.

DANIEL s'allunya unes passes. S'ajusta el nus de la corbata. Després, es gira cap a MARIA TERESA.

DANIEL (*amb la veu distant*): He d'anar-me'n a classe. (*Va cap a l'armari i n'obri la porta.*) No vull arribar tard.

MARIA TERESA (*incorporant-se*): Daniel...

DANIEL (*que pren una jaqueta de l'armari encastat i se la posa*): ¿Sí?

MARIA TERESA: No et va agradar, ¿veritat? M'has trobat vella.

DANIEL: Però, ¿quines bestieses dius? No resulta mai massa destre, la primera vegada. De fet, em fan tanta por les primeres vegades, que, sempre que puc, tracte fins d'evitar-les. No acostume a fer jo el primer moviment; crec que és obvi.

MARIA TERESA (*insistent*): No, no és això; no és això. M'has trobat vella... em compares amb altres, ho sé.

DANIEL (*sobtadament ple de rancúnia*): En tot cas, sóc jo qui pensa que ets tu qui em compara amb un altre.

MARIA TERESA: Una dona mai no compara. Quan es lliura a l'amor, no pensa en cap altra cosa. El moment aquell, només; l'home que té entre els braços.

DANIEL: ¿Que bonic! (*Creua cap a la posició anterior, al costat del llit.*) Això no és cert, però és literari. I jo em pregunte: si puc inventar-te, a tu, i fer-te ser meravellosa, ¿per què no puc inventar-me, a mi, millor del que sóc?

MARIA TERESA (*que sembla no haver sentit les paraules de DANIEL. Després d'una pausa*): Acabe de complir quaranta anys.

DANIEL (*sec*): El set de novembre.

MARIA TERESA (*sorpresa*): Sí. ¿Com ho saps?

En aquest mateix moment se sent el soroll que fa una clau al pany i s'obri, quasi alhora i de bat a bat, la porta de l'apartament. Pel buit

entra una llum molt intensa, feridora, que il·lumina l'escena de manera irreal. Contra aquesta llum es retalla una silueta de dona. És AURORA. Vesteix un abric de viatge, i du a la mà una maleta. La porta romandrà oberta durant el següent diàleg, i l'estranya llum, encesa.

AURORA (*fent dues passes dins l'escena, fins quedar immobilitzada en un punt. Completament a contrallum, i sense fer acció d'apropar-se a DANIEL*): Amor meu, sóc jo... A la fi, he vingut.

DANIEL (*sense moure's tampoc del lloc que ocupava, pròxim al llit on es troba MARIA TERESA, que roman com absent i en silenci*): No, no és possible. Em vas dir que no podia ser. Estaves a París.

AURORA: Sí, és cert; vaig participar en una taula rodona al Teatre d'Europa. Però una volta fet això, pensí que ja no tenia cap motiu per a quedar-m'hi tota la setmana. Vaig prendre una decisió de sobte; trobí passatge en vint-i-quatre hores i ací sóc.

DANIEL: Però, no, Aurora, no; no pot ser. Hauries telefonat, si fos de veres.

AURORA: ;Si ho vaig fer! Et vaig telefonar un parell de vegades, entre l'hotel i l'aeroport, però no contestava ningú. Segurament no series a casa.

DANIEL: No et crec. A més, tot i suposant que t'hages arriscat a fer el viatge pel teu compte, ¿com has pogut arribar a aquesta casa? Tu no parles anglés, ni una paraula.

AURORA: A l'aeroport vaig trobar un taxista negre, nascut a Nova Orleans, que em va entendre en francés; t'ho promet.

DANIEL: Això no serveix.

AURORA: ¿Per què?

DANIEL: Perquè no serveix. Són massa coincidències.

AURORA: ¿I què? Açò és la realitat, no és una obra de teatre.

DANIEL: ¿Sí? I després, quan arribes ací, obris la porta. ¿Vols explicar-me amb quina clau?

AURORA: Doncs amb la que hi ha sobre el comptador del gas al corredor.

DANIEL: Ah, no; això sí que no. No hi ha cap clau sobre el comptador del gas. Acabes d'inventar-t'ho. Ni tan sols hi ha comptador de gas al corredor.

AURORA: És veritat. Sospitava que això podria passar; així que m'he dut el meu propi comptador del gas a la maleta. (*Extrau de la maleta un comptador del gas i li'l mostra.*) ¿Veus? Però no em faces més preguntes, per favor, amor meu, vinc mig morta. Em sembla que em vindrà molt bé un bany, si em permets...

Creua l'escena com una exhalació —la maleta en una mà, el comptador del gas en l'altra— i desapareix per la porta de la dreta. Simultàniament disminueix, fins apagar-se per complet, la intensa llum que il·luminava l'escena a través de la porta —encara oberta— d'accés a l'apartament. Per les finestres entra ara la claredat natural d'un matí assolellat de tardor. DANIEL actua com si fos ell qui acabara d'obrir la porta de l'apartament.

DANIEL (*alegrement*): ¡Hola! ¿Estàs desperta?

MARIA TERESA (*que sembla que acaba de prendre consciència del lloc on es troba i de les escasses robes que du posades. Cobrint-se amb el llençol fins al coll*): ¿Què... quina hora és?

DANIEL (*eixint d'escena, per la porta, cap el corredor. Des de fora*): Les nou trenta.

MARIA TERESA (*sobresaltant-se, de sobte*): ¿Quin dia...? (*Com recordant alguna cosa. Sospirant amb alleujament.*) Ah, no... dijous... ¡Déu meu! Sort que avui no tinc classe...

DANIEL (*entrant amb dues bosses del supermercat, molt voluminoses, i tancant la porta al seu darrere, amb el peu*): Voldràs desdejunar ¿veritat? (*Creua l'escena, en direcció a la cuina.*) ¿Café amb llet? (*Fora ja d'escena.*) He dut una mena de croissants. Encara estan calents.

MARIA TERESA (*més per a ella mateixa que per a DANIEL*): Ai, Senyor; no recorde res... (*Cridant.*) ¡Daniel!

DANIEL (*traient el cap per la porta de la cuina*): ¿Sí?

MARIA TERESA: ¿Que em va passar, aquí, anit?

DANIEL: ¿A tu? De veritat, ¿no te'n recordes? (*Torna apressadament a la cuina.*) Perdona, però he posat la llet a calfar, i no vull que

bullà. (*Des de dins de la cuina.*) Doncs res, no et va passar res. Senzillament, que t'emborratxares.

MARIA TERESA (*sense gosar de demanar detalls*): ¿Vaig fer o vaig dir alguna cosa que... que no devia...?

DANIEL (*traient una altra vegada el cap per la porta de la cuina*): Oh, no. Mai de la vida havia vist una borratxera més moderada que la teua. Realment no vas fer ni vas dir res. Senzillament, et posares a roncar.

MARIA TERESA: ¿A roncar? (*S'imagina, de sobte, la situació i li entra un irrefrenable i violent atac de riulla.*) ¿A roncar? ¿Dius que a roncar? ¿No és possible! A roncar. ¿Oh, Déu meu! ¿Quines coses!

DANIEL (*divertit també, però menys*): Sí, sí, tu riu, tu riu. Si m'hagueres vist a mi... No sabia què fer... No hi havia manera de despertar-te... (*Entra a la cuina.*) Ara pose el desdejuni i t'ho conte.

MARIA TERESA: ¿I em vas ficar tu al llit, i em vas llevar la roba? ¿On és?

DANIEL: ¿Qui vols que fóra? ¿I on ha de ser? A l'armari.

DANIEL entra amb una safata amb dos tassons amb café amb llet i un plat amb croissants, que deixa sobre el llit, al costat de MARIA TERESA. Després creua l'escena, va a l'armari encastat, l'obri, es trau la jaqueta i la deixa en un penja-robes. Torna al costat de MARIA TERESA amb una camisa de pijama en una mà i un altre penja-robes, on ha col·locat, ordenadament, el vestit de MARIA TERESA.

MARIA TERESA: ¿I on has dormit tu?

DANIEL: ¿Quina pregunta més ximple, filla meua! Pren, la part superior d'un pijama o el teu vestit, el que més t'agrade. (*MARIA TERESA pren la camisa del pijama. DANIEL deixa el vestit sobre una de les butaques, al costat del llit.*) ¿No pretendries que dormira en terra, per a salvar les aparences!

MARIA TERESA (*que tan aviat com es posa la camisa del pijama, es llança voraçment sobre el café amb llet i els croissants*): ¿I no t'he destorbat?

DANIEL apropant la butaca al llit, s'hi asseu.

DANIEL: No, a quin sant.

MARIA TERESA (*mirant-lo al rostre*): Però no has degut dormir massa bé, perquè tens unes ulleres terribles.

DANIEL *pren el seu café amb llet i tracta d'amagar el seu rostre a la mirada de MARIA TERESA.*

DANIEL (*evasiu*): No... això és que... M'he despertat un parell de vegades, aquesta nit... i, després, m'ha costat prou tornar a agafar el son...

MARIA TERESA (*equivoca*): ¿Perquè roncava?

DANIEL (*massa vehement, potser*): ¡No! (*Més suau.*) No, no, ¿què dius? Crec que he tingut un malson... horrorós.

MARIA TERESA: Em va semblar que parlaves, en somnis.

DANIEL (*posant-se vermell*): ¿Jo, parlava? ¿Et vas despertar, i em vares parlar, mentre dormia? ¿I què vaig dir?

MARIA TERESA: No... no... Ho has entens malament. El que jo vull dir és que em sembla recordar, entre somnis —la que dormia era jo—; em sembla recordar que tu parlaves amb algú. Bé, de tota manera, no té cap importància.

DANIEL (*alleujat*): No era res... Una trucada telefònica des d'Espanya... I, amb la diferència d'horaris...

MARIA TERESA (*acabant el seu café amb llet, i mirant-lo de cua d'ull*): ¿Males notícies?

DANIEL: No... no especialment. (*Com si volguera dir alguna cosa.*) Bé, no...

MARIA TERESA: A mi em sembla que tu ets d'aquells que els agrada queixar-se per queixar-se. I crec que no tens motius. Fins i tot pense que, professionalment, pots considerar-te una persona amb molta sort...

DANIEL (*amb un punt de sarcasme inoportú*): Home, no... No, no me'n puc queixar. Jo no treballo en una oficina, ni em dedico a l'ensenyament més que com a *hobby*. Comparat amb la resta dels pobres mortals, es podria dir de mi que sóc una persona afortunada. Per això em trobe ara, a Amèrica, dictant un seminari incongruent, per a una sèrie d'estudiants/barra/estudiantes també completament incongruents, que d'ací a unes poques setmanes

hauran oblidat tot el que jo els he dit, i a mi mateix, i potser això serà preferible. Tampoc no és una gran victòria, em sembla.

MARIA TERESA: ;Ja ha eixit allò! Ja comencem amb les nostàlgies. ¿Què tens...? ¿Trobos a faltar la teua casa?

DANIEL: No... Bé, el que passa és que duc ací ja quasi dos mesos, i després d'un altre, me'n torne. Massa poc de temps per a pensar a establir algun tipus d'arrels en aquest lloc, i, d'altra banda, massa temps per a considerar açò un simple viatge de turisme. Dóna'm... ¿has acabat? (MARIA TERESA fa que sí amb el cap, i DANIEL pren la safata del desdijuni i la du a la cuina, sense deixar de parlar. Dret, al costat de la porta.) Des de fa dies, no deixo de pensar una cosa. Quan me'n vaja d'ací, segurament ja no tornaré mai més en la meua vida a aquesta ciutat. Quan viatges per plaer, estàs molt poc de temps en cada lloc. No arribes a fer amistat amb ningú. Si ací aprofundisc en el tracte amb la gent, si acabe prenent afecte a aquesta ciutat, a algunes persones... ¿què passarà després? D'ací a un mes, me n'aniré per sempre. No tornaré ja mai més a aquesta ciutat, ni veuré aqueixes persones. ¿Haurà valgut realment la pena intentar-ho? ¿Per a què esforçar-se a estimar i ser estimats, si aquest mateix amor produirà dolor en el futur? (Pausa breu. Amb un somriure una mica amarg.) No em faces cas... Potser tinc nostàlgia, com tu dius... No sé. (Com per a ell mateix.) ¿Què falta ara? Ah, sí... el teu tabac. (Creua l'escena, va a l'armari encastat, l'obri, trau la bossa de mà de MARIA TERESA i li la dóna. S'asseu en una altra butaca, al costat contrari del llit.) Pel que sembla, tu aquestes coses no les sents. ¿Quants anys dus ja vivint ací, a Amèrica?

MARIA TERESA (obrint la bossa de mà i prenent un cigarret, que encén):
Vuit.

DANIEL: ¿I no t'abellix retornar a casa... ara, o potser més endavant?

MARIA TERESA: ¿Vols que et siga sincera? Doncs no, no desitge tornar a casa, de veritat. I tampoc no crec que ho desitge més endavant. A mi m'agrada el meu treball, i aquest treball el puc realitzar, ací, en unes condicions òptimes. Ací sóc algú —¿em comprens?— tinc uns horaris raonables de classe, fins i tot relaxats; es valora, per damunt de tot, el que jo faig, el que investigue, les meues publicacions. No sóc una buròcrata, no sóc una funcionària, que és allò en què acaben convertint-se, al capdavant, la major part dels professors a les universitats espanyoles. Ho sent, no em considere gens nacionalista, ni d'un costat ni de l'altre: aquells que

diuen «preferisc ser qualsevol d'entre la massa, però al meu país d'origen» em semblen uns cretins. Jo vull estar entre els millors. I, si per a això, he d'ensenyar a Saint Louis, Missouri, o a Calcuta, doncs a Saint Louis, Missouri, a Calcuta o on calga. Ho tinc clar, de veres, i ja fa molt de temps.

DANIEL (*tractant de tornar-li a la conversació un to lleuger*): Llavors, perquè la integració fos completa, hauries d'haver-te casat amb un americà... preferiblement negre... o pell-roja, si és que encara en queden —açò darrer hauria estat molt més autèntic—. Però, no... A la fi acabes embolicant-te amb un italià... ¿Tu veus com encara et tira Europa?

MARIA TERESA (*potser amb no tanta indiferència como voldria aparentar*): ¿Paolo...? Bé, Paolo no és una persona important en la meua vida... Abans d'ell n'hi ha hagut molts —bo, alguns— i, després d'ell seguiran havent-ne d'altres, mentre puga. I he tingut fins i tot un amant alemany, ¿tu repara!

DANIEL: No, bromes a banda... ¿Per què no t'has casat? (*Sorprés davant el sobtat gest defensiu de la dona.*) ¿O et vas casar alguna vegada?

MARIA TERESA (*baixant la veu*): Sí... Fa molts anys... Però això no ve al cas...

DANIEL: Jo... jo també sóc... Bé, em vaig divorciar fa poc de temps...

MARIA TERESA (*amb to esquerp*): Per favor, no comencem ara a contar-nos coses desagradables dels nostres respectius esposos i esposes anteriors. Ni tan sols cal que m'ensenyes la foto de la teua filla que, de segur, duràs a la cartera.

DANIEL (*una mica molest i sorprés alhora*): ¿Com saps que tinc...?

MARIA TERESA (*tallant-lo i apagant el cigarret al cendrer que li acosta*):
DANIEL: Una, que és gata vella.

DANIEL (*tractant de salvar la situació amb un compliment prou inoportú*): Gata i vella, precisament... Tu no ets cap de les dues coses.

MARIA TERESA: No sigues ridícul amb les teues galanteries. I tu, ¿què en saps?

DANIEL: Bé... Com a mínim, vella jo no et veig.

MARIA TERESA: Molt amable, de la teua banda. Perdona. (*Tracta de posar-se en peus.*) Suppose que no t'importarà que prenga un bany... (*Trontollant.*) Oh, el meu cap... Ara, en posar-me en peus, sí que ho note...

DANIEL: ¿La migranya?

MARIA TERESA (*sarcàstica*): ¿La migranya? Els anys, els costums dolents i les dolentes companyies.

DANIEL: I torna-li amb els anys. ¿Quina mania us ha entrat darrerament a totes les dones que conec, amb això de l'edat! Jo en faré prompte quaranta i no estic traumatitzat per això.

MARIA TERESA (*que segueix dempeus, al costat del llit, les cames amb prou faenes cobertes per la camisa del pijama de DANIEL*): No sigues idiota. No és el mateix. Jo també estic en aqueixa edat. ¿I saps què en pense? Que és una merda. Sí, sí... ¿Què passa? ¿Què et creus, que només es preocupen per l'edat les senyores burgeses i que nosaltres, les filles del maig del 68, les donetes alliberades, vivim al marge del temps i no envellim, o que, si envellim, això no ens importa en absolut? No, no, per favor, estimat, em sap molt greu decebre't. Totes les dones, qualsevol dona, quan arriba a la meua edat, o fins i tot abans, quan supera la ratlla fatídica dels trenta-cinc, es mira a l'espill un dia i es diu: açò és el final. Estic acabada. I no es refereix només a la fi de la joventut, que aquest estadi meravellós de la seua vida el va deixar enrere ja fa temps: probablement quan descobrí la primera arruga, ací, al voltant dels ulls, o quan es va adonar que ja no podia riure com abans, perquè se li estaven marcant, de manera perillosa, els solcs que van des de la base del nas fins a les commissures dels llavis; i llavors van començar les cremes a la nit, les màscares de bellesa, tot aquest ritual macabre que s'ha de realitzar d'esquenes i d'amagat dels homes, per tal de no trencar l'encantament, com la depilació de les aixelles, tota aqueixa part desagradable de la cosmètica a què t'has de sotmetre inexorablement si vols que et continuen considerant atractiva, és a dir, jove. Així, quan un home ix de la universitat, o del servei militar, i coneix el trànsit de la primera joventut a la joventut plena, la dona ja ha iniciat el seu declivi. Quan l'home es troba en la millor dècada de la seua vida, la que va dels trenta als quaranta anys, o poc més, la dona ja ha iniciat el declivi. És una cosa tremenda. A partir dels trenta i alguns anys, la dona ja es troba sotmesa a una cursa terrible contra el

temps. Però, el pitjor de tot: es tracta d'una cursa perduda des del principi. Als quaranta anys, una dona està acabada. De sobte descobreix, amb pànic, que els homes de la seua generació segueixen sent atractius —o encara són més atractius, si això és possible— per a les dones molt més joves que ella. I, de tenir amants de la seua edat, passa, bruscament, gairebé sense adonar-se'n, a no ser capaç d'interessar més que als homes madurs, als ancians quasi. És terrible ¿no et sembla? O, més que terrible, és molt injust. I, davant d'això res no val declarar-se més o menys alliberada, més o menys progressista, ni desmuntar el mite de la dona objecte, parlar de masclisme i bajanades. Això és una cosa que totes les dones vivim, ens agrada o no ens agrada, i a totes ens afecta. És biologia. I la biologia, de vegades, és fins i tot més injusta que l'educació. Perquè per a la biologia no tenim remei.

DANIEL (*després d'una pausa, darrere de l'impressionant torrent de paraules de MARIA TERESA*): Collins...

MARIA TERESA (*també després d'una pausa, no se sap si divertida pel brevíssim comentari de DANIEL o ressentida encara, a conseqüència del contingut de la seua exposició*): És que has tocat os, malparit...

DANIEL (*sense saber molt bé el que correspon fer o dir ara*): Bé... vaja... Millor ho deixem córrer i no ha passat res... (*Aclarint-se la veu. Mirant a través de la finestra.*) Sembla que avui segueix fent un temps excel·lent. ¿Vols que...? ¿Tens algun compromís per a dinar? Podem anar al centre i passejar. I després busquem un restaurant... ¿grec? ¿xinés? ¿italià? ¿Què prefereixes?

MARIA TERESA (*a qui no li ha agradat l'intent de canvi de conversa assajat per DANIEL*): Està bé aquest sistema que utilitzes. Deixem de costat les converses desagradables. Aquests problemes només els tenen els altres. Però no és cert, ¿saps? Tots envellim, tu també. I aqueixa dona, amb qui vius, ¿tu què et penses, que no la trobaràs més vella i més gastada quan vinga ací, a veure't, si és que ve?

DANIEL (*molt molest, en comprendre que MARIA TERESA va escoltar d'alguna manera la seua conversa telefònica amb AURORA*): Aleshores ¡sí que senties! (*Amb un rancor sobtat.*) Però, ¡vaja! I, de totes maneres, ¡Aurora només té trenta-cinc anys. (*Adonant-se massa tard de la terrible incorrecció que acaba de cometre.*) No... El que vull dir és que...

MARIA TERESA (*tallant-lo, glacial*): Jo no sé el que tu voldràs dir, però jo sí sé el que jo vull dir i molt exactament. Jo tinc cinc anys més que la teua estimada Aurora i tu ets un porc.

DANIEL (*molt nerviós*): Vinga, per Déu, no li dones tanta importància.

MARIA TERESA (*sense fer cas de l'observació de DANIEL*): Però resulta que no és la teua estimada qui es troba ací, sinó Maria Teresa, la senyora complaent de quaranta anys. (*Es trau la camisa del pijama i la deixa caure a terra.*) Vine, Daniel, acosta't ací, no tingues por. S'ha acabat la comèdia.

DANIEL: Però, Maria Teresa, ¿què vols fer? ¿A què ve aquest número?

MARIA TERESA (*corrent les cortines dels finestrals del fons*): No hi ha cap número, estimat intel·lectual solitari. Ara veurem com es comporta al llit el nostre mascle.

DANIEL (*sentint-se acorralat*): Però, vaja, tu t'has cregut que, així... És ridícul... Jo... no vull... no...

MARIA TERESA (*tornant al costat del llit, i recolzant-hi un genoll*): I damunt, mentider; fent-se de pregar. ¿Com que no vols? No has pensat en res més des que em vares conèixer. I vinga donar-li voltes al mateix: ¿tragarà, no tragarà? ¿Com me la podré dur al catre?

DANIEL (*tractant d'aparentar que ha recuperat l'aplom*): T'equivoques.

MARIA TERESA: Oh, sí, és clar... Tan fàcil que resulta dir les coses a la cara: tia, vull follar amb tu. (*Pausa, DANIEL no respon.*) Tia, vull follar amb tu. ¡Vinga, digues-ho!

DANIEL: ¡Que no! ¡Que no vull!

MARIA TERESA: ¿No vols? ¿No vols dir-ho o no vols follar amb mi? (*Es trau els sostenidors.*) ¿No t'agrada?

DANIEL: ¡Quina ximpleta! ¡Doncs clar que m'agrada!

MARIA TERESA: ¿Aleshores? ¿No era això el que desitjaves? Tenir la teua aventura a Amèrica. Poder extraure'n una història i escriure-la. ¿No és de veres? Per això m'has estat buscant des del primer dia, des del dia de la festa a ma casa. ¿T'havien dit que jo me'ls faig a tots? És clar. D'aquesta manera, tot lligava: un bon remei contra la solitud i, de pas, un argument per a un llibre. Bona manera d'aprofitar el temps. Digues: ¿és veritat? ¿Em buscaves a mi? ¿Em

desitjaves? ¿O era Aurora, la que estaves buscant? ¿Era la seua imatge? ¿Contesta'm! ¿No et quedes callat, així, mirant-me! ¿O és que tinc massa edat per a tu? ¿Et faig por?

DANIEL (esclatant): ¿Estúpida! ¿Ets una estúpida! ¿Estúpida, estúpida...!

S'abalança sobre ella, amb els punys tancats, però es deté sense arribar a tocar-la. MARIA TERESA i DANIEL es queden mirant-se als ulls uns segons. Torna a sonar, molt suau, el mateix tema de jazz que al començament de l'escena. Alhora que la música va passant a primer terme, s'apaguen lentament els llums. DANIEL agafa el rostre de MARIA TERESA entre les mans i la besa, amb una tendresa sobtada. El bes és molt breu. Els rostres de MARIA TERESA i DANIEL se separen un instant. Després, MARIA TERESA comença a desfer-li a DANIEL el nus de la corbata. Fosc.

Després d'una pausa, se sent la veu de DANIEL, sobre la foscor, com si estigués enregistrada en cinta magnetofònica.

VEU DE DANIEL (en off): *Un amor vora el llac.* Notes per al capítol dos. Contràriament al que va imaginar, alarmada, Maria Teresa en despertar, no havíem fet l'amor durant aquella primera nit. Resultava obvi que hi havia alguna cosa entre nosaltres, que ens atrèiem d'alguna manera, i potser açò siga presumpció per la meua banda, però crec que no m'equivoque en afirmar-ho. I, tanmateix, el temps se'ns consumia en circumloquis, com si cap dels dos no gosara donar definitivament el primer pas. Després del desdèjuni vaig explicar-li a Maria Teresa la història de Simone de Beauvoir, la història sentimental del personatge d'una de les seues novel·les, en realitat l'autora mateixa...

S'il·lumina lentament l'escenari, els llums disseminats per la cambra, la pàl·lida claredat exterior d'una nit amb lluna, que es filtra a través dels finestrals, les cortines dels quals han estat descorregudes de nou, i les llumenetes dels gratacels que brillen a la llunyania.

VEU DE DANIEL (en off): ...viscuda frenèticament amb un escriptor americà, al Chicago de finals dels anys quaranta. Però, pel que sembla, no vaig aconseguir transmetre-li el meu entusiasme i Maria Teresa es va mantenir distant, tot el temps, com si no volguera donar-se per al·ludida, i desvià la conversa a altres temes.

Entra DANIEL, per l'esquerra, procedent de la cuina. Du subjecta al cinturó una petita gravadora que escolta mitjançant auriculars. Està parant taula per a un sopar íntim i col·loca fins i tot un ciri davant de cada cobert, però sense encendre'ls. Continua en off, mentrestant, el parlament de DANIEL, que nosaltres sentim.

VEU DE DANIEL (*en off*): Potser succeïa que tots dos pensàvem que allò no podia eixir bé, que era una aventura que corria el perill de tancar-se a un preu excessivament elevat per a qualsevol de nosaltres, per a tots dos, possiblement, ja que la seua conclusió no podia ser una altra que la separació definitiva. Per un altre costat, hi havia Aurora. L'atracció que sent per Maria Teresa no ha fet disminuir en res l'amor que ella m'inspira; de cap de les maneres estaria disposat a abandonar-la. Si potser Aurora m'haguera concedit aquella setmana que m'havia promés tantes vegades, és possible que jo ni tan sols haguera intentat l'apropament a Maria Teresa, després de la festa a sa casa. No ho sé. Em pregunte sovint si no és Aurora, una Aurora sublimada per l'absència i per la meua pròpia solitud, la persona que busque en Maria Teresa. Hi ha moments en què tem que confondré els seus noms. Si això arriba a passar-me —seria terrible— estic segur que no sabré com reaccionar. Però siga quin siga el motiu, siga quin siga el sentiment que m'inspira Maria Teresa, és massa tard ja per a tornar enrere. D'altra banda, pense que, encara que l'amor que sent per Aurora és molt gran, no és fre suficient —almenys en aquest moment i no sé si açò és fruit del ressentiment o de la llunyania— que m'impedisca deixar-me véncer per l'atracció inexplicable que em produeix Maria Teresa, i que creix, dia a dia, a cada nouencontre. Jo sempre he pensat que la capacitat d'estimar dues persones simultàniament era una virtut que només posseïen les dones. Ara intuïsc —de moment solament intuïsc— que potser pugua estar equivocada. Tanmateix, ¿es desenvoluparien les coses de la mateixa manera, de no existir la circumstància irrevocable de la meua anada —possiblement sense retorn— un dia fixat, del meu abandó...

Sona el timbre de la porta. DANIEL es lleva els auriculars, perquè no està segur d'haver sentit bé. En aquest moment s'interromp, per a nosaltres, el parlament en off del personatge. Torna a sonar el timbre. DANIEL desconnecta el magnetòfon, se'l trau i el deixa dins l'armari encastrat de la dreta. Tanca aquesta porta, creua l'escena i obri la que dóna accés a l'apartament, a l'esquerra. No entra ningú, però.

Contràriament és DANIEL qui ix al corredor i el sentim parlar amb una altra persona, que no veiem.

VEU (*fora*): Good night, sir...

DANIEL: What's the matter?

VEU (*fora*): I wanted to let you know that tomorrow morning there will be some men working in the building.

DANIEL: What are they going to be working?

VEU (*fora*): We are going to be putting in new gas meters. We will remove those back gas meters in the hallways. I hope that this won't be an inconvenience to you.

DANIEL: Thanks for letting me know.

VEU (*fora*): Thank you, sir...

DANIEL torna a entrar a l'apartament i tanca la porta al seu darrere. Quasi al mateix temps apareix per la porta del bany AURORA. No du ja la roba de viatge, com en la seua anterior intervenció, sinó que va molt ben vestida i sembla acabada de maquillar.

AURORA (*des de la porta del bany*): ¿Amb qui parlaves?

DANIEL: Amb l'encarregat de l'edifici. Em donava l'avís que, a partir de demà al matí, estaran d'obres a l'escala i els corredors. Han de retirar els antics comptadors del gas. (*Fixant-se en l'aspecte d'AURORA.*) Estàs molt guapa.

AURORA (*apropant-se a ell i abraçant-lo*): Gràcies, amor meu.

DANIEL (*allunyant-se una mica d'ella, com per observar-la millor*): ¿Has descansat prou?

AURORA: Sí, de veres. He dormit molt. El viatge no m'ha semblat tan pesat com tu deies... Com que exageres tant...

DANIEL (*apropant-se novament a ella, i fent-li un bes als llavis*): I pensar que tot açò ho has fet per mi... Perquè m'estimes...

AURORA: I tant que t'estime, amor meu.....

DANIEL (*planyívol*): Llavors, no em faces patir...

AURORA (*separant-se d'ell, sobtadament molesta, però tractant de no demostrar-ho*): ¿Per què dius això? No tens dret a dir aquestes coses.

DANIEL: És que... generalment no estàs mai quan et necessite.

AURORA (*fent un gran esforç per mantenir el to lleuger de la conversa*): Tu, que ets molt exigent. Ets gairebé un amant despòtic.

DANIEL (*endurint el to a mesura que parla, i impregnant-lo de sarcasme*): ¿Com pots tu dir això? ¿Jo, despòtic? Si em doblegue a tot el que tu vols... Si la meua vida depén de la teua... Tu ets la que tens hàbits estranys, un treball difícil de compaginar amb els ritmes de la resta del món...

AURORA s'està posant visiblement nerviosa. Passeja per la sala. De les prestatgeries, al costat del telèfon, agafa un paquet de cigarrets, n'extrau un, l'encén i fuma amb gest irritat.

DANIEL (*que sembla no reparar en el que fa AURORA i segueix amb el seu monòleg, carregat de retrets*): I, després, els assaigs, sempre els assaigs; la setmana dels assaigs generals, que no hi ha qui t'olga. És com si tots els anys donares a llum. Una cosa terrible. I no em facés parlar dels teus viatges. ¡Senyor! Si és impossible organitzar cap cosa compartida amb tu, fer-se plans ni projectes... A la fi, hauré de col·locar-me jo d'actor o de tramoista a la teua companyia, per a poder veure't, per a estar amb tu alguna vegada. És clar que això té l'avantatge que, tot i que visquem junts, a nosaltres la convivència ens desgasta prou menys que a les altres parelles. Cada quatre mesos nostres valen per trenta-sis hores dels altres. Tu fixa't si necessitem mesos per a fer un any. A aquest pas, quan ens toque la crisi dels set anys, aqueixa que diuen que és la més greu de totes, haurà passat per a nosaltres segle i mig, aproximadament, i llavors no crec que estem ni tu ni jo en condicions de barallar-nos. Bé, supose.

AURORA (*després d'una pausa. Tractant de controlar-se*): Daniel, t'ho demane per favor: no comencem amb el de sempre. (*Pausa. Apagant el cigarret.*) He vingut, ¿no? ¿No era això el que volies? Llavors, tot açò, ¿per què? (*Amb rancúnia.*) ¿Saps el que et passa? Que ets com una criatura. Com un nen malcriat i molt cruel. (*Pausa llarga. Amb veu molt baixa, mirant-lo als ulls.*) Daniel, contesta'm. La veritat. Per favor, necessite saber-ho: ¿m'estimes encara?

DANIEL (*esclatant, molt irritat*): Però, ¿quines coses dius? Doncs, ¡clar que t'estime!

AURORA (*quasi suplicant*): Però mai no em parles d'amor. Sempre d'obligacions.

DANIEL: ¡Per favor! ¡No sigues injusta! (*Amb mal dissimulada expressió de fàstic.*) Si no t'estimara, ¿com aguantaria tot açò?

AURORA (*molt baix*): ¿Es tracta d'aguantar, únicament?

DANIEL (*tractant de corregir les seues paraules*): Per Déu... No volia dir això... (*Apropant-se a AURORA, però sense arribar a tocar-la.*) Amor meu... Acabes d'arribar... No comencem a discutir per les coses de sempre... com sempre...

AURORA (*tornant-se, de sobte, agressiva*): No, és clar que no. Perquè, si discutim, et tiraré a la cara tot el que jo he hagut de sacrificar per a poder fer aquest viatge. I, si ho faig, això no ens agradarà... A cap dels dos...

DANIEL (*fastiguejat un altre cop*): Hem d'estar sempre donant-nos les gràcies l'un a l'altre... ¡Per Déu! ¡No sigues mesquina!

AURORA (*esclatant*): ¡Sempre, sempre el mateix! Quan estem molt de temps sense veure'ns, i ens trobem de nou, en comptes d'abraçar-nos i sentir-nos feliços, ens passem les hores —de vegades, les poques hores de què disposem per a estar junts— tirant-nos coses a la cara. Sovint pense que arribarà un dia en què comprovarem que cada vegada necessitem menys a l'altre, i una d'aquestes separacions acabarà per ser definitiva. Cap dels dos no cridarà a l'altre, i tots dos ens sentirem alliberats.

DANIEL: Però, ¿com pots dir aquestes coses?

AURORA (*amb amargor*): Perquè tu no m'estimes. Vols que siga d'una manera que jo no puc ser, que tinga una forma de vida que no és la meua. Mai no m'has acceptat tal com jo sóc, això és el que passa.

DANIEL: ¿I tu? ¿M'has acceptat tu, a mi?

AURORA: ¡Clar que t'he acceptat! Et vaig acceptar fins i tot quan decidires abandonar l'editorial, malgrat tots els meus consells en contra.

DANIEL (*rancuniós*): Ja hem arribat a això. Està bé. Discutir de diners és l'única cosa que ens mancava.

AURORA: No sigues neurastènic. Jo no estic parlant de diners.

DANIEL (*enardint-se a mesura que parla*): Però jo sí, jo sí estic parlant de diners. ¿Què passa? ¿Que he preferit tenir uns ingressos menors, gens segurs, a canvi de no estar sotmés a un horari i, per això, la meua aportació al fons comú és inferior a la de la senyora? Bé, doncs ho sent. Si no t'agraden les meues condicions, ho dius i fot el camp. ¡S'ha acabat! (*Açò darrer ho ha dit gairebé a crits.. De sobte, sembla adonar-se de la situació, i es conté. Després d'una pausa. Avergonyit.*) ¡Oh, Senyor! ¿Quines estupideses estic dient? No... no em faces cas. (*Pausa. Intentant recuperar un to de conversa menys crispat.*) Tens raó... Em vaig equivocar. No havia d'haver-me'n anat de l'editorial en aquell moment. De vegades m'encegue. És aquest temperament meu... Però... tots ens equivoquem alguna vegada... tu també... ¿Què guanyem ara lamentant-nos-en? No... Ja no més, per favor... Aurora... Som ací els dos, junts, després de tant de temps. Els dos sols... Tractem de trobar-nos, l'un a l'altre.

AURORA (*després d'una pausa. Molt distant. Sense mirar-lo*): Bé, exactament, sols, no. Cal posar un altre cobert més en la taula.

DANIEL (*després d'una llarga pausa, que resulta gairebé sepulcral*): ¿Un altre cobert? Però... ¿què dius? No t'entenc.

AURORA (*marcant les paraules*): Vull dir que jo he convidat a sopar aquesta nit una altra persona.

DANIEL: ¿Però... ací? Si tu ací no coneixes ningú...

AURORA: No, no conec a ningú encara... però els coneixeré. Començarem per... Maria Teresa.

DANIEL (*acusant el colp, però intentant dissimular*): ¿Què dius que has fet? No t'entenc. No sé què significa açò. És tot absurd.

AURORA: Jo crec que sí, que ho entens, el que passa és que no et cap en el cap que jo haja pogut fer-ho. Doncs sí, ho he fet. Als homes, us perd la presumpció. Me n'has parlat massa a les teues cartes. Al fons de tot, crec que ha estat ella més que tu mateix qui m'ha decidit a venir a fer-te una visita ací, tan lluny de casa.

DANIEL (*fingint-se escandalitzat, però sense gaire èxit*): Però, ¡vaja! Açò és inconcebible. Suppose que... vull creure que açò no és, —perquè no em cap en el cap tampoc i, per descomptat, no t'imaginava capaç d'una tan grossa— que açò no és (o no pretén de ser) una escena de gelosia.

AURORA (*cínica*): Dels dos, tu has estat l'únic que, fins ara, ha utilitzat aqueixa paraula.

DANIEL: I... vols explicar-me com... quan l'has vista..., com has pogut convidar-la... i, sobretot, ¿per què no m'has dit res abans? ¿Per què aquest colp de teatre, que, damunt, és un colp baix, i de la pitjor espècie?

AURORA: La teua agenda. El telèfon. Quan has eixit, fa un moment, a buscar el vi. Se m'ha acudit de sobte i he tingut la sort de cara. La jove en qüestió era a sa casa i s'ha comportat —tot s'ha de dir— de manera encantadora. Ha acceptat sense posar excuses. Fins i tot diria que sense estranyar-se. I pel que respecta a per què he fet açò sense dir-t'ho: perquè, des que he arribat a aquesta ciutat maleïda, t'he trobat absent. Perquè no faig cap altra cosa que llegir retrets al teu rostre. Perquè he acabat per pensar que, al capdavant, després de tot el que m'ha costat emprendre aquest viatge, hauries preferit que no l'haguera fet. Perquè, en el fons, mai m'has volgut ací, amb tu, ni m'has necessitat per a res, excepte per a utilitzar-me —a partir de tota aquesta història del viatge— com a blanc per a les teues recriminacions. Perquè fas mal només pel gust de fer-lo, després poses cara d'innocent i vols que tothom et perdone, i jo ja n'estic farta. Molt bé. ¿Què passa ara? ¿Que estàs jugant a enlluernar a aquesta Maria Teresa, o com es diga? Vols tenir una aventura americana, segurament per emular algun personatge de llibre, perquè et passes la vida vivint personatges aliens, històries alienes, millor dit, somiant que les vius, perquè, en realitat, ets massa covard per a llançar-te a la batalla, per a comprometre't. Molt bé, et repetisc. Endavant. Tens, per la meua banda, el terreny lliure. A veure com t'ho fas. Però, aquesta vegada, et done la meua paraula, hi jugaràs net, perquè jo estaré ací, observant-te. S'han acabat les trampes, camarada. A veure com te les apanyes d'ara en avant.

En aquest mateix moment sona, molt fort, el timbre de la porta, la qual cosa produeix a DANIEL un gran sobresalt.

AURORA (morbosa): ¡Que oportú! Així està bé. No t'ha donat temps ni per a preparar-te una coartada. Obri tu, per favor.

DANIEL: ¡No em dóna la gana!

DANIEL es refugia, furiós, a la cuina. Torna a sonar el timbre, aquesta vegada amb major insistència. AURORA assaja un somriure d'orella a orella. Després, obri la porta. Entren MARIA TERESA i PAOLO, un home d'uns trenta-cinc anys, alt i molt atractiu. Parla, les poques vegades que ho fa, amb un lleuger accent estranger, però sempre amb correcció. L'aparició d'aquest personatge inesperat desconcerta, en un primer moment, a AURORA, però es refà de seguida i sembla divertir-se amb la nova situació.

MARIA TERESA: Hola. Tu ets Aurora, ¿veritat? ¿Com estàs? Tenia moltes ganes de conèixer-te. Daniel m'ha parlat tant de tu...

AURORA: A mi em passava el mateix amb tu. Jo també fa prou de temps que et conec, però per carta. *(Les dues dones es besen.)*

MARIA TERESA: ¿Us molesta que haja dut amb mi a Paolo? És el meu company. Ell també acaba d'arribar de viatge. És italià, però ens entén i parla prou bé, ja veureu...

AURORA: ¿Molestar-nos? A quin sant, dona... A mi, personalment, m'alegra molt.

MARIA TERESA *(fent les presentacions)*: Paolo, és Aurora, la dona de Daniel.

PAOLO: Molt de gust. ¿Com estàs? *(Es besen també PAOLO i AURORA.)*

AURORA: Molt bé. Encantada de tenir-te amb nosaltres. Però, veniu ací. Lleveu-vos els abrics.

S'acosten a l'armari encastat de la dreta, i AURORA pren la roba que li van donant MARIA TERESA i PAOLO, i la penja a l'interior.

MARIA TERESA *(oferint-li a AURORA una bossa de plàstic que té a la mà)*: Hem dut aquestes botelles de vi.

AURORA: No havíeu d'haver-vos molestat. Moltes gràcies.

MARIA TERESA: ¿I Daniel? Tinc moltes ganes de presentar-li a Paolo.

AURORA *(amb segona intenció)*: Jo també. Daniel, ix, per favor... Ací fora tothom vol saludar-te.

Apareix DANIEL per la porta de la cuina. Du un davantal prou estrafolari, i una escumadora a la mà. El seu aspecte és exageradament jovial, és a dir, molt fals.

DANIEL: ¡Hola! ¿Què hi ha? ¿Com esteu? (Besa MARIA TERESA. Per PAOLO.) Aquest és Paolo. Supose. (A PAOLO, estenent-li —no sabem si sense voler o amb mala intenció— l'escumadora en compte de la mà:) Hola, Paolo... Oh... ho sent... (AURORA, que el vigila de prop, li lleva l'escumadora, amb la qual cosa DANIEL pot encaixar-li la mà, a la fi.) ¡Que bé que estigues aquí! Ja has tornat, ¿no?

AURORA (sarcàstica): Sí... això sembla... Amb el vostre permís, deixaré tot açò (per la borsa amb les botelles i l'escumadora) a la cuina.

AURORA ix d'escena per la porta de la cuina.

DANIEL: Pensàvem... Vull dir que Maria Teresa confiava... (Atorrollant-se cada cop més.) Vaja... que m'havia fet a la idea que no tornaves fins després de Nadal.

PAOLO: Sí, però resulta que haig de solucionar uns papers referents al meu permís de treball.

DANIEL (sobtadament esperançat): ¿Te'l deneguen, per casualitat?

PAOLO (sorprès): No, no... quines coses dius... (Prenent-lo a broma. Riu. A MARIA TERESA:) És Daniel molt divertit. Sembla que té molt de sentit de l'humor.

MARIA TERESA: Jo ja t'ho vaig dir. Si el veieres en classe, és formidable...

DANIEL: Gràcies... (Hi ha un breu silenci una mica molest.) Bé... (Aclarint-se la veu.) Vull veure com segueix el sopar... i, de pas, (pel seu davantal) llevar-me açò, que estic ridícul... Prendreu una copa de vi, ¿veritat?

PAOLO: Oh, sí, molt bé... Moltes gràcies.

DANIEL: ¿I per a tu, Maria Teresa? (Venjatiu.) Crec que em van dir que no t'agradava l'alcohol.

MARIA TERESA (que sembla no saber de què li parlen): Oh, sí, m'agrada.

DANIEL (insistent): Però que t'assentava malament, si en beviess massa...

MARIA TERESA (*rient*): Home, ¡i a tots! Però, ¿quines coses dius?

PAOLO: De veritat, és molt divertit el teu amic...

DANIEL (*mirant a PAOLO amb esguard assassí*): Ja... Sí... Bé...

Aleshores, vi per a tots dos... Torne de seguida.

DANIEL ix també per la porta de la cuina. PAOLO s'ha apropat als finestrals del fons, i mira fora. MARIA TERESA se li acosta, per darrere, i li passa la mà per la cintura. PAOLO recolza el seu braç sobre les espatlles de la dona.

PAOLO: Daniel té una vista excel·lent, des d'ací... el llac, el perfil de la ciutat, allà lluny... No, no se'n pot queixar. ¡És magnífic!

MARIA TERESA busca la boca de PAOLO i li fa un bes molt suau. Quasi alhora se sent a la cuina un soroll molt fort, com de vidres que es trenquen. Tot seguit entra en escena, per la mateixa porta, AURORA, amb una copa de vi a cada mà i el rostre sembla que una mica acalorat.

AURORA (*massa fort, tot i que modula el to de seguida*): Alegria, alegria... S'han trencat un parell de copes. No té cap importància. (*Donant les copes que du a les mans a PAOLO i MARIA TERESA.*) Teniu, beveu; són per a vosaltres... (*Pausa. Observant ella també el panorama.*) Quina vista tan magnífica, ¿veritat? I que bonica està la nit. No m'imaginava que la temperatura pogués arribar a ser tan agradable ací, en aquesta part d'Amèrica. Tinc entès que aquesta ciutat concretament té fama de patir un clima més aviat molt dur.

La conversa segueix en segon terme. DANIEL entra, procedent de la cuina. S'ha llevat el davantal i s'ha posat la jaqueta.

DANIEL (*creuant l'escena, en direcció a la dreta. En passar per darrere del grup que formen, al costat dels finestrals, PAOLO, MARIA TERESA i AURORA, parla en veu alta, a tots alhora i a cap d'ells en concret*): Vaja, fa una calor terrible, amb aquesta calefacció, que no es pot graduar... (*Però cap dels tres, encaparrats en amical conversa, sembla reparar en ell.*) Dic que fa... (*Baixant la veu, parlant com per a ell mateix.*) Dic que fa molta calor. Si no li importa a ningú, em llevaré la jaqueta. (*Pausa. Ningú no pareix haver-se adonat encara de la seua presència.*) Doncs no... No sembla que li importe, a ningú... res.

DANIEL es trau la jaqueta amb abatiment, es desnuga la corbata, i va a l'armari encastat, la porta del qual obri, i deixa a l'interior tot el que s'ha llevat.

PAOLO (a MARIA TERESA i AURORA, que l'escolten amb atenció): Aquell edifici tan alt, que es veu allà, lluny, és la Torre Sears. Té... vaja, no m'ho sé exactament en metres —ací amiden en peus— però crec que és l'edifici més alt dels Estats Units. Més que l'Empire State, això m'han dit. Fou construït el 1974. I aquell altre gratacel que també té banyes... (AURORA riu, baixet, i mira a DANIEL de cua d'ull.) Aqueixa mena d'antenes tan llargues, vull dir: ¿les veieu, allí, al fons, a l'esquerra...?

Durant el parlament de PAOLO els llums de l'escena han començat a minvar, fins arribar gairebé a la foscor, tret del que es troba al costat del telèfon, que es manté encara encés, tot i que a baixa potència. Se sent alhora el tema de jazz que coneixem i va pujant a poc a poc fins que fa inaudibles les paraules de PAOLO. En aqueix moment, quan el grup que formen l'italià i les dues dones ha arribat ja al contrallum, sona, sobtadament, el telèfon. DANIEL tanca la porta de l'armari encastat, va a l'aparell i el despenja. La música de jazz passa ara a segon terme, però no desapareix per complet.

DANIEL: Diga... Sí... diga'm... (Pausa.) ;Aurora! ;Aurora! ¿Ets tu? ;Com m'alegre de sentir-te! ¿Com et trobes? (Pausa.) ¿Jo? Com sempre. Veient passar el temps. (Pausa.) ;Avui? (Mirant el seu rellotge.) Set de novembre. ;Però si és el meu aniversari! (Pausa llarga.) No... no me n'adone... Vull dir, que jo em sent igual com sempre. (Pausa.) No la vull començar sol. Estic molt sol. (Pausa.) Durant els últims quatre mesos hem estat junts només trenta-sis hores. (Pausa breu. Amb rancúnia.) ¿Vindràs, finalment, a passar amb mi la setmana que em vas prometre? (Pausa llarga.) ¿Vol dir això que tampoc no coincidirem en les dates quan jo torne a Espanya? (Pausa llarga. Obstinat.) Aleshores, vindràs ací, digues: ¿sí o no? M'havies promés una setmana.

La música ha anat pujant de volum, fins que ens impedeix continuar escoltant la conversa telefònica de DANIEL que, tanmateix, encara no ha acabat. Al mateix temps minva la intensitat del llum que es troba vora el telèfon, fins que s'apaga per complet. A poc a poc també, la llum exterior va disminuint fins a arribar a la foscor total. Llarga pausa. La música de jazz continua sonant en primer terme. De sobte, se

sent, molt fort, el soroll d'un automòbil que s'apropa i el llarg grinyol dels frens, fins que, a la fi, sembla aturar-se. La música s'interromp també en aquest mateix punt. DANIEL, que es troba ajagut al sofà, convertit en llit, s'incorpora brusquement, i es desperta sobresaltat. L'escena s'il·lumina amb una llum estranya, des de darrere dels finestral, les cortines dels quals es troben corregudes. Fa la impressió que són les primeres hores del matí, tot just acabat de fer-se de dia. Les portes de la cambra de bany —dreta— i la d'accés a l'apartament —esquerra— estan obertes de bat a bat i pel seu buit entra en escena una llum irreal. A la porta del bany, AURORA, vestida amb abric, i amb una maleta a la mà. A la porta de l'apartament, un home, el rostre del qual no podem veure, vestit amb quelcom que sembla un uniforme de taxista, el cap cobert amb gorra de plat. DANIEL observa l'escena amb els ulls molt oberts: no se sap ben bé si és que no gosa parlar, o és que li resulta impossible de fer-ho, almenys ara per ara.

TAXISTA (en francès, però amb un estrany accent americà): Md'me. J'ai la voiture toute prête. Je vous attend a l'entrée du bâtiment. Dépêchez-vous. New Orleans est encore loin, très loin. Il faut y aller tout de suite.

AURORA: Merci bé. J'arrive. Tenez, ma valise.

AURORA creua l'escena, i dóna al taxista la seua maleta. L'home ix per la porta de l'apartament, sense deixar de parlar i sense tancar-la tampoc al seu darrere.

TAXISTA: Vite, md'me. Dépêchez-vous. Dépêchez-vous...

AURORA (a DANIEL): No vull endur-me res teu. T'he deixat el comptador del gas al bany. Adéu, amor. La nostra història s'ha acabat. Mai no ha tingut futur.

AURORA, al costat de la porta de l'apartament, es disposa a eixir-ne. DANIEL es llança del llit a terra, completament histèric, tot cridant. Quan es posa dempeus comprovem que du camisa, mitjons i calçotets, però no pantalons, que li manquen. El seu aspecte, en conseqüència, és prou lamentable.

DANIEL: ¡Aurora! ¿T'has tornat boja? ¿On vas? ¡No pots abandonar-me així!

AURORA: A Nova Orleans, al festival de teatre crioll. I sí que puc. (Ix de l'apartament. Des de fora.) ;Ho veus?

En aquest mateix moment, com impulsades per sengles ressorts invisibles, ambdues portes, la del bany i la de l'apartament, es tanquen, de sobte, amb estrèpit. DANIEL s'abalança, com un esperitat, contra aquesta darrera, i tracta d'obrir-la, sense èxit.

DANIEL: ;Aurora! ;Aurora! ;No te'n vages! ;No te'n vages! (Pegant colps a la porta, inútilment.) ;Perdona'm! ;Perdona'm! (Cau a terra, sense poder contenir les llàgrimes.) ;No em deixes! ;Per favor! ;No em deixes!

Se sent el soroll d'un cotxe que es posa en marxa, al carrer. DANIEL s'incorpora, i corre cap als finestrals del fons. Obri les cortines, bruscament, pujant-se'n, per fer això, al llit.

DANIEL (cridant): ;Aurora! ;Aurora!

Però, en obrir les cortines, apareix, a la part exterior de les finestres, el rostre d'un home, segurament pujat en una bastida, que sembla trobar-se dedicat a alguna estranya feina de fontaneria. L'home — el rostre del qual recorda molt el de PAOLO, si és que no es tracta de la mateixa persona, i que du, a més, un uniforme que s'assembla sospitosament al que hem a penes entrevist al taxista crioll— somriu a DANIEL, el saluda amb la mà, i pareix dir-li alguna cosa que, en trobar-se les finestres tancades, no podem sentir. DANIEL té, com és obvi, un ensurt molt gran en descórrer les cortines i trobar-se amb aquell rostre inesperat, flotant en el buit. Se sent, això sí, el soroll del cotxe, que va perdent-se ràpidament en la llunyania.

DANIEL (cridant): ;Ah! ;Verge Santíssima! ;Bojos! ;Estan bojos!

DANIEL oculta el cap sota els llençols i la figura de PAOLO a la finestra sembla esvair-se. Quasi de seguida se sent el soroll d'un ascensor que s'ha posat en funcionament. El soroll augmenta progressivament, fins que es fa ensordidor. La il·luminació canvia bruscament, creixent d'intensitat la que entra a la cambra a través dels finestrals. Aquesta llum, tanmateix, no assolirà mai l'aparença de natural, i produirà efectes de clarobscur en els personatges. L'ascensor sembla detenir-se. S'hi produeix un breu silenci. Immediatament després apareix, per la porta de la cuina, que s'il·lumina lleument per dins, MARIA TERESA.

MARIA TERESA: ¡Hola! ¿Estàs despert?

DANIEL: ¿Què... quina hora és? (*Sembla que acaba de prendre consciència del lloc on es troba.*)

MARIA TERESA: Les nou trenta.

DANIEL (*sobresaltant-se, de sobte*): ¿Quin dia...? (*Com recordant alguna cosa. Sospirant amb alleujament.*) Ah, no... dijous... ¡Déu meu! Sort que avui no tinc classe.

MARIA TERESA: Voldràs desdejunar, ¿veritat? (*Tornant a entrar a la cuina.*) ¿Café amb llet? (*Fora ja d'escena.*) He dut una espècie de croissants. Encara estan calents.

DANIEL (*més per a ell mateix que per a MARIA TERESA*): Ai, Senyor; no recorde res... (*Cridant.*) ¡Maria Teresa!

MARIA TERESA (*traient el cap per la porta de la cuina*): ¿Sí?

DANIEL: ¿Què em va passar ací, anit?

MARIA TERESA: ¿A tu? De veritat, ¿no te'n recordes? (*Tornant apressadament a la cuina.*) Perdona, però he posat la llet a calfar i no vull que bulla. (*Des de dins de la cuina.*) Doncs res, no et va passar res. Senzillament, que t'emborratxares.

DANIEL (*sense gosar de demanar detalls*): ¿Vaig fer o vaig dir alguna cosa que... que no devia...? (*Però MARIA TERESA no respon.*) Pregunte si vaig fer o vaig dir alguna cosa que no devia... (*Llarga pausa. Soltadament esporuguit. La llum ha començat a minvar.*) Maria Teresa... Maria Teresa... ¿no em sents? Maria Teresa... ¿on ets? T'estic cridant... ¿Per què no em respons?

VEU DE MARIA TERESA (*en off. La veu se sent com si estigués enregistrada en cinta magnetofònica*): Contràriament al que va imaginar alarmat Daniel en despertar, no havíem fet l'amor durant aquella primera nit. Resultava obvi que hi havia alguna cosa entre nosaltres, que ens atrèiem d'alguna manera... (*L'escenari ha arribat a la foscor.*) ...i potser açò siga presumció per la meua banda, però crec que no m'equivoque en afirmar-ho. I, tanmateix, el temps se'ns consumia en circumloquis, com si cap dels dos (*el so va també minvant a poc a poc*) no gosara donar definitivament el primer pas. (*El so es perd.*)

Quasi d'immediat se sent una mena de zum-zum insistent, molt molest. S'encenen els llums de l'escena. Són les acaballes del capvespre d'un dia particularment grisenc i rúfol. A l'exterior sembla que bufa el vent amb força. DANIEL entra corrents per la dreta, procedent de la cambra de bany. Du a la mà un raspall per als cabells, i la corbata penjant del coll de la camisa, però sense nugar. El llit està desfet, i la taula de l'esquerra segueix parada per a sopar, amb dos coberts i davant, sempre apagats, un parell de ciris, el mateix que al començament de l'escena.

DANIEL (sense saber què fer amb el raspall, el tira damunt del llit, mentre creua l'escena, corrents, en direcció a la cuina): El forn, el forn, el forn...

Desapareix per la porta de la cuina. S'interromp el desagradable brunzir del comptador de temps. Pausa. Torna a entrar DANIEL, quasi de seguida, i creua l'escena, ara en direcció contrària. Recull el raspall de damunt del llit i, quan es troba a punt d'eixir un altre cop d'escena per la porta del bany, sembla recordar alguna cosa. Es dirigeix a les prestatgeries on es troba el magnetòfon, pren una cinta, la posa a l'aparell i l'engega. Un cop fet açò, ix definitivament d'escena per la porta de la cambra de bany. Sorprenentment, no se sent cap música al magnetòfon. Silenci. Al poc de temps torna a aparèixer DANIEL, ja pentinat i la corbata nugada. Va, estranyat, al magnetòfon, l'obri i comprova que la cinta s'ha eixit de la cassette i ha organitzat un gran embolic que la fa completament irrecuperable. Molt irritat, n'extrau la cinta amb prou dificultats i la deixa caure a l'interior d'un calaix del mateix moble.

DANIEL: Fantàstic, home... Una altra cinta fotuda, ¡i ja en van quatre!

Deixa el magnetòfon i es gira cap al llit.

DANIEL: A veure el llit, ara...

Ordena ràpidament els llençols i en posa al damunt el cobertor i els coixins, que es troben sobre una butaca propera. Mentre fa açò, xiula, molt baixet, Stormy Weather, el tema de jazz que coneixem, De sobte, sona el timbre de la porta. Sorprés, DANIEL consulta el seu rellotge. S'adreça a la porta de l'apartament, l'obri i apareix MARIA TERESA. La situació recordaria la segona escena de la primera part, si no fóra per dos detalls: en primer lloc, MARIA TERESA vesteix de manera prou

distinta a com ho ha vingut fent fins ara, roba més informal i de diari. Després, hi ha una cosa diferent d'aquesta MARIA TERESA respecte a la/les que ja coneixem: l'edat. Aquesta MARIA TERESA darrera és —o sembla ser— molt més jove que la de les escenes anteriors.

DANIEL (sorprés): Maria Teresa... No t'esperava tan aviat. Havíem quedat, crec, a les sis... i són encara les... (Consultant el seu rellotge)... quatre... bé, encara no arriben. ¿Passa alguna cosa?

MARIA TERESA (insegura): No... Vaja, no... Sí... (Amb to suplicant.) ¿T'enfadaries molt si et demanara que ajornàrem aquest sopar per a un altre dia?

DANIEL: ¿Ajornar-lo? (Després d'una pausa molt breu. Intentant dissimular el seu desencant.) No... és clar que no. Però, ¿què passa?

MARIA TERESA: És que... quan m'ho vas proposar, et vaig dir que sí massa a la lleugera... Demà haig d'entregar un treball i, vaja, esperava haver-lo acabat ahir... però no em va donar temps. I, si em quede a sopar amb tu, doncs estaré desfocosa tota la nit, pensant que... vaja, que avui m'hauré de gitar a Déu sap quines hores per poder tenir-lo enllestit per demà de matí. I, la veritat, no em fa massa de goig el programa. (Humilment.) És només culpa meua, ja ho sé...

DANIEL (paternal): No te'n preocupes, dona... No passa res... Ho comprenc. En realitat, aquest era un sopar molt de... bo, d'anar per casa. La propera vegada que quedem, en farem un d'extraordinari.

MARIA TERESA: ¿De veres, no estàs enfadat?

DANIEL: ¿A quin sant, dona? ¿Com havia d'estar-ho? T'has comportat molt amablement amb mi, les últimes setmanes. ¿Saps...? Crec que, quan me'n vaja, et trobaré a faltar... (Corregint a mida que parla el to excessivament íntim de les seues paraules.) Bé, trobaré a faltar moltes coses d'aquesta ciutat..., la ciutat mateixa. Mai no m'hauria pogut imaginar que açò... no sé com dir-t'ho... que hauria valgut la pena haver vingut.

MARIA TERESA: Jo també et trobaré a faltar. Has estat un professor magnífic.

DANIEL: Jo crec que, a tu, no et recordaré solament com a alumna. Encara que hages estat una alumna molt bona, això és clar. El

que vull dir és que, sovint, possiblement sense adonar-te'n, m'has apujat prou la moral. (*Pausa breu.*) ¿Saps el que passa? Que quan ets fora de casa tant de temps, tens tanta necessitat d'una persona amb qui parlar... una miqueta de confiança, d'afecte... I, això, m'ho has donat tu, i sense proposar-t'ho.

MARIA TERESA (*molt torbada*): No digues aqueixes coses, per favor. Bé, i, a més, encara falten dues o tres setmanes perquè te'n vages. No actues com si no ens haguérem de veure ja mai més... A mi no m'agrada pensar que, quan una persona se'n va, ho fa per a sempre. ¿No podries tractar de tornar ací per a un altre trimestre? Si ho fas, ja saps que tindràs una alumna segura...

DANIEL (*somrient*): Si torne alguna vegada i, de veritat que, si puc, ho faré, t'ho prometo, no et voldré com a alumna, sinó com a col·lega. Però, vaja, dona, seu un moment. Accepta'm encara que siga una copa de vi...

MARIA TERESA: Sí, clar... Com vulgues...

MARIA TERESA es trau l'abric, el deixa damunt del llit i hi seu en un cantó. DANIEL ix un moment, cap a la cuina, i en torna amb una botella de vi. Agafa les dues copes que hi ha sobre la taula, i en serveix.

DANIEL (*que dóna una copa a MARIA TERESA, i va a seure en una de les butaques, que són pròximes al llit*): Pren...

MARIA TERESA: Gràcies. (*Beu. Després d'una pausa.*) ¿Com va la teua novel·la? ¿Hi segueixes treballant?

DANIEL: Vaja, no sé encara si serà una novel·la o un conte. Però va... Vull dir que, com a mínim, en tinc escrits ja cinc o sis folis. Podria ser el primer capítol, en realitat. El problema, ara, és escriure'n el segon. Si el comence, es tractarà d'una novel·la; si no, es quedarà en un conte, només.

MARIA TERESA: ¿Ja té títol?

DANIEL: Sí. Títol provisional. (*Pausa llarga.*) «Un amor vora el llac». ¿T'agrada?

MARIA TERESA (*sense gaire entusiasme*): Està bé.

DANIEL: És un títol... Bé, més aviat és una idea que li he manllevat a Simone de Beauvoir...

MARIA TERESA: ¿La companya de Sartre?

DANIEL: Exactament. Ella també va viure una història sentimental ací, a Amèrica.

MARIA TERESA: Que interessant... *(Però el seu to de veu resulta estrany.)* ¿Em llegiràs alguna volta el que has escrit?

DANIEL *(que comprova que la copa de MARIA TERESA és buida i li serveix més vi)*: Clar que sí. El pròxim dia que quedem per sopar.

MARIA TERESA *(que, a mesura que avança l'acció, sembla cada vegada més inquieta. Bevent un glop de vi amb gest de repugnància)*: I... el protagonista de la història, supose que ets tu...

DANIEL *(gallejant de manera inconscient)*: No... Bo, sí... Però no és una narració de tipus... ¿com et diria jo? realista. *(Fixant-se de sobte en el rostre de MARIA TERESA.)* Però, ¿què et passa? Estàs pàl·lida. ¿Et trobes malament?

MARIA TERESA: No, no és res... Crec que no m'està assentant gens bé aquest vi.

DANIEL *(que es posa dempeus i s'apropa a ella)*: ¿Estàs marejada?

MARIA TERESA *(que li dóna la copa de vi, que DANIEL s'apressa a deixar, juntament amb la seua, en la cuina, i retorna de seguida al costat de MARIA TERESA)*: No exactament. Em sembla que m'ha caigut malament a l'estómac. És que no acostume a beure i precisament a aquestes hores...

DANIEL: Si no et poses nerviosa, se't passarà prompte. Gita't del tot, al llit.

MARIA TERESA: No... si em gite, serà pitjor.

DANIEL: Fes-me cas. Només sembla pitjor al principi. Però de seguida notaràs la diferència. És important que no mogues el cap. Vinga, inclina't.

MARIA TERESA obeeix DANIEL i s'ajau completament al llit. DANIEL seu al costat, sol·lícit.

MARIA TERESA *(tancant els ull)*: Ai, Senyor... açò s'afona.

DANIEL: Que ha d'afonar-se, dona... Relaxa't. *(Pausa breu.)* ¿Estàs millor?

MARIA TERESA: Sí... bé, crec... *(Pausa.)* Doncs, mira, que bé... Quin sopar t'estic donant...

DANIEL *(afectuós)*: No sigues ridícula...

MARIA TERESA: Per mi, no cal que gastes compliments. No fan falta.

DANIEL: En una de les meues reencarnacions anteriors, vaig ser monja de la caritat. No hi ha res al món que m'agrada més que atendre malaltes.

MARIA TERESA: Si només t'interessen les malaltes, és perquè seràs un home-monja. *(Contenint un calfred.)* No em faces riure, que em marege...

DANIEL *(posant-li la mà sobre el front)*: Estàs suant.

MARIA TERESA: No estic massa catòlica, jo. *(Pausa breu. Amb timidesa.)* Dóna'm la mà. *(Pren la mà de DANIEL entre les seues. Com tranquil·litzada.)* Així està millor. *(Amb un lleu somriure.)* No et cregues que m'estic insinuant.

DANIEL *(somrient també, disposat a seguir amb la broma)*: Que bé si així fóra, ¿no?

MARIA TERESA: Doncs sí que he escollit un bon moment per començar un flirt. *(I trenca a plorar, de sobte.)*

DANIEL *(alarmat, sense entendre el motiu)*: Però, ¿què és això, dona? ¿Què et passa?

MARIA TERESA *(contenint-se i xuclant les llàgrimes)*: No res... Són coses meues. Jo m'entenc. ¿Tens un mocador?

DANIEL *(tractant de tornar al to desimbolt d'abans)*: Doncs, clar que sí. Els xics sempre en portem un per a casos com aquest.

MARIA TERESA: Crec que ja estic millor. *(Eixugant-se les llàgrimes i fent accionat d'incorporar-se.)* M'alçaré...

DANIEL *(impedint-li-ho)*: No digues ximpleries. Queda't al llit, asseguda si vols. Així. Però no et mogues excessivament. *(Es posa dempeus.)* Et prepararé una cosa que t'anirà molt bé. *(Va a la cuina, sense deixar de parlar, i hi roman uns segons. Reapareix amb un got que conté algun producte farmacèutic en ebullició.)* De segur que estàs també amb l'estómac buit. A veure: ¿què has dinat avui? *(Al costat del llit, un altre cop. Donant-li el got a MARIA TERESA.)* Pren, beu.

MARIA TERESA (*després de beure la medicina*): Una sopa.

DANIEL (*recollint el got i tornant-lo novament a la cuina*): Magnífic.
Només una sopa.

MARIA TERESA: És que... bé, no tinc massa diners. Preferisc estalviar-ne per a altres coses.

DANIEL (*tornant al costat del llit, pren seient, en lloc de fer-ho en aquest mateix, en una de les butaques properes*): ¿Què passa? ¿No t'envien diners, els teus pares?

MARIA TERESA: Supose que sí, si els en demane. El que passa és que no vull demanar-los res.

DANIEL: Però, bé, van ser ells, els que et van fer venir aquí. ¿Quina necessitat tenies tu de doctorar-te als Estats Units? ¡I en romàniques! ¿Quina cosa més absurda...! (*Després d'una pausa.*)
¿Quina edat tens, ara?

MARIA TERESA: Vint-i-quatre.

DANIEL: I, quan t'hages doctorat, ¿què passarà?

MARIA TERESA: Faré pràctiques... No sé... Supose que treballaré un parell d'anys en alguna universitat de per aquí.

DANIEL: ¿I després?

MARIA TERESA: ¿Després? Tornar a casa, m'imagino.

DANIEL: ¿Ho desitges?

MARIA TERESA: És possible. No ho sé.

DANIEL: Hi ha altres ciutats, a més de la teua. No has de continuar estant, si no vols, amb o prop de... o sota el control de la teua família. A més, quina cosa més ridícula: tu ets major d'edat, pots prendre decisions tu mateixa. ¿Com poden influir ells tant en tu?

MARIA TERESA: Doncs influeixen.

DANIEL: ¿Fins i tot aquí, a tants milers de quilòmetres de distància?

MARIA TERESA: Aquí no. Vaja, sí; en certa manera. Jo estic aquí perquè això és el que ells volien.

DANIEL: ¿Però... ho volies tu?

MARIA TERESA: No ho sé... no ho sé... És possible. Mai no he acabat res del que he començat, a la meua vida. Són un fum de gent, la meua família. I tots són meravellosos: els meus pares, els meus germans, tothom. Jo he estat l'única que no els he donat motius per a presumir... ni tan sols era gaire bonica, tu fixa't. Fins ara, amb aquesta beca... una universitat americana, ¡i de tant de prestigi! Així que calia fer alguna cosa, per a complir amb les tradicions de la família. Els estava eixint carabassa. (*Somrient, amb una mica d'amargor.*) No, no ho comprens. Fa falta viure amb una família com aquesta per a entendre-ho. Però el més estrany de tot és que els estime; els estime i encara els necessite. Crec que mai no em podré fer gran.

DANIEL: En això t'equivoques. Ens farem grans tots, més tard o més prompte. Fins i tot els que no volem. I vosaltres, les dones, també.

MARIA TERESA: A mi no m'importarà fer-me gran. De segur que no estaré pitjor del que estic ara.

DANIEL: ¡Quina criatura ets, de vegades! (*S'aixeca i s'adreça a la cuina, d'on retorna de seguida, amb una altra copa de vi. Roman dempeus, i va, mentre parla, d'un costat a l'altre de la cambra.*) Estaràs millor i estaràs pitjor, les dues coses alhora. En qualsevol cas, no hi haurà remei per a allò que et passe. Les coses són així, seran així, i ja està.

MARIA TERESA (*després d'una pausa*): ¿Quants anys tens tu ara?

DANIEL: Diguem-ne que... n'he de fer quaranta... relativament prompte.

MARIA TERESA: ¿I et preocupa?

DANIEL: No ho sé... Imagine que ha de preocupar-me. Tot i que potser em preocupen molt més altres coses. Tu encara pots canviar el món. Pots canviar la teua vida. Et queda poc de temps, però encara pots fer-ho. (*Després d'una pausa molt breu. Mirant a l'interior de la seua copa de vi.*) Jo, crec que ja no.

MARIA TERESA: ¡Quines ximpleries dius! Ets un bon escriptor. No has fet més que començar la teua carrera.

DANIEL (*sarcàstic*): Crec que seré sempre un escriptor d'aquells que estan sempre començant la seua carrera. Una carrera que no du enlloc... No, de veres. He viscut bastant poc —no en temps, sinó en intensitat— com per a tenir coses importants a contar.

M'avorrisc i, a la fi, el que escric resulta que acaba per resultar tan avorrit com jo mateix. *(Pausa llarga.)* ¿Et trobes millor, ara?

MARIA TERESA: Sí... *(Pausa.)* ¿Saps una cosa? No... no ha estat el teu vi el que m'ha assentat malament. És que ja havia begut abans.

DANIEL: Ja havies begut abans... i, tanmateix, ni has dinat ni véns d'una festa. I tu no ets de les que beuen a soles, ¿veritat? *(MARIA TERESA nega amb el cap.)* És alguna cosa que ha acabat. ¿M'equivoque? *(MARIA TERESA no respon.)* I tu, ¿volies?

MARIA TERESA *(després d'una llarga pausa)*: Crec que sí. *(Posant-se dempeus, de sobte. Sembla que perd l'equilibri, però es refà.)* No, no... estic bé. Me'n vaig. Deixa'm anar-me'n, per favor.

DANIEL: Clar, dona... *(DANIEL, que s'ha apropat a MARIA TERESA, retrocedeix.)*

MARIA TERESA: Demà... igual falte a la teua classe.

DANIEL: No te'n preocupes... *(Pausa llarga.)* Maria Teresa... ¿Puc fer alguna cosa per tu? Per favor...

MARIA TERESA *(durant uns segons, sembla que és a punt d'abandonar-se)*: Sí... *(Però reacciona, bruscament.)* No. No vull. *(Agafa el seu abric de damunt del llit i es dirigeix a la porta. Des d'aquesta.)* Et prometo que tractaré d'envellir... molt ràpid. *(En aquest mateix moment sona el telèfon, i tots dos se sobresalten. MARIA TERESA aprofita el desconcert sobtat per eixir ràpidament per la porta de l'apartament. Sembla, per un moment, que en la seua veu hi haja alguna mena de retret.)* Et criden per telèfon. Adéu, fins que ens vegem. *(I surt.)*

DANIEL, *desconcertat, no sap què fer. Mentrestant, el telèfon segueix sonant amb insistència. Tan aviat com MARIA TERESA desapareix d'escena, DANIEL reacciona ràpidament i s'abalança sobre el telèfon. Segueix duent a la mà una copa de vi, mig plena encara.*

DANIEL: ¿Hello? *(Pausa breu. Amb sorpresa.)* Aurora... ¿Tu? No esperava aquesta trucada... ¿Què passa? *(Pausa llarga. Amb to molt més afectuós.)* I jo també, dona... Doncs clar que t'estime... I no sé per què estem sempre barallant-nos i, damunt, per telèfon. ¿Va tot bé? *(Pausa breu.)* ¿Sí? No em digues. A veure aqueixes tres bones notícies. Per ordre. *(Pausa llarga.)*

Fora, la claror del capvespre està començant a ser substituïda, a poc a poc, per la foscor i, a la llunyania, s'encenen els llums diminuts dels gratacels. El vent segueix bufant amb fúria i gruixuts flocs de neu comencen a pegar contra els vidres dels finestrals.

DANIEL: ;Oh, magnífic! Molt bé! ;Enhorabona! (*Pausa breu.*) Doncs, clar que m'alegre. Estic tan orgullós de tu... ¿que no ho saps? (*Pausa breu.*) Bé, ¿i què més? (*Pausa breu.*) Vaja... Sort que encara falta molt per a la primavera. ¿I la tercera notícia? (*Pausa breu. Sorprés de veres.*) ;No em digues! ;Però això no és possible! ;Que vénis ací, la setmana que ve! ;No m'ho puc creure! (*Pausa breu.*) ;Que ja tens el bitllet! (*De sobte, exultant.*) Però, vaja, ¿i quin dia? (*Pausa breu.*) ¿El vint-i-sis? Fantàstic, molt bé... M'acabes de donar una sorpresa tan... tan... (*Pausa breu.*) Sí, sí..., de veres, t'ho promet... (*Pausa breu.*) Ara ets tu qui m'has de prometre que açò no ho fas perquè et sents obligada per mi. (*Pausa breu.*) ¿Ho promets? (*Pausa breu.*) Digues: ho faig exclusivament perquè t'estime i perquè vull fer-ho. (*Pausa breu. Sincerament emocionat.*) ;Això és! ;Això és! És una alegria tan gran... (*Pausa breu.*) ¿El temps...? Ah, el temps ací és... (*mirant a través de la finestra, sense veure res*) magnífic... Sí, sí, magnífic, de veritat... (*Beu el vi de la seua copa, amb placidesa.*) Mira, ara mateix està fent-se de nit... Des d'ací mateix veig el passeig, i el llac... Un color així rogenc, terrós, com de tardor, el sol ponent-se a l'horitzó, allà lluny... I la temperatura... vaja... ¿com t'ho explicaria? A açò, li diuen l'*indian summer*... l'estiu indi... perquè, ¿saps?... ací tenen costum...

Durant les darreres paraules de DANIEL, la porta d'accés a l'apartament ha anat obrint-se a poc a poc. MARIA TERESA, que no havia arribat a anar-se'n del tot una volta acabat el seu parlament, torna ara a entrar a escena, en silenci, i roman immòbil, dempeus, al costat de la porta. DANIEL, que es troba d'esquenes, de cara al públic, parlant per telèfon, no la pot veure. Ha començat a sonar, quasi alhora, Stormy Weather, i la música va augmentant de volum a poc a poc, fins que fa inaudibles les paraules de DANIEL. Els llums de l'escena van minvant també d'intensitat, fins que s'apaguen per complet. Fosc.

FI DEL DRAMA

Chicago, octubre-novembre 1987